

V 30 dneh 30 števil

4 strani ob ponedeljkih in dnevih po prazniku

6 strani ob delavnikih**8 strani ob nedeljah**

za borih

12 dinarjev mesečno

nudi v Sloveniji samo

„GLAS NARODA“

Mesečna naročnina
12 Din, za inozem-
stvo 20 Din. Ured-
ništvo: Ljubljana,
Gregorčičeva ul. 23.
Tel.: 2566, int. 3069
Maribor, Aleksan-
drova c. 16. Tel. 2107.
Celje, Prešernova 6/1

GLAS NARODA

Uprava: Gajeva 1.
Telefon 3855. - Ček.
račun: Ljubljana
št. 14.614. Oglasi po
ceniku. Pri večkrat-
nih objavah popust
Maribor, Aleksan-
drova c. 16. Tel. 2107.
Celje, Prešernova 6/1

Današnja številka vsebuje:

Odkrita beseda
Novi politični zakoni
Vesti iz Italije
Zrcalo trboveljske bede
Rojaki, vabimo vas na koro-
ški tabor!
Za utrditev jugoslovansko-
poljskih gospodarskih od-
nošajev

Št. 122

Izhaja vsak dan

V Ljubljani v soboto, dne 31. avgusta 1935

Rokopisov ne vračamo Leto I

Odkrita beseda

Enkrat s karikatur, drugi z notico, vedno pa z »Jutro« lastno metodo, napada »Jutro« dosledno in sistematično vse, kar je količkaj v zvezi z Marušič-Pučljevo skupino. Ne bomo govorili o posebnem načinu hvaležnosti, ki jo na ta način izkazuje gospoda okoli »Jutra« omenjeni skupini, kateri se ima v mnogem zahvaliti, da je prišla do svoje politične moči in da jo je tudi toliko časa vzdržala. Pač pa je treba poudariti, da bolehalo gospodje okoli »Jutra« na nevarni naivnosti, če mislijo, da bo vedno pozabljeno, kako pojmujejo oni sodelovanje. Kar je bilo nekaj le prepričanje nekaterih posameznikov, to je danes splošno prepričanje, da z gospodo okoli »Jutra« ni mogoče nobeno sodelovanje, ker so gospodje vedno neiskreni. Zato je živo pritrjevanje doživeli neki inteligentni kmetski človek, ko je na nekem sestanku ugotovil, da je nesrečni konkubinat s skupino okoli »Jutra« prinesel naprednemu kmečkemu gibanju samo škodo. In če pogledamo le površno nazaj v politično zgodovino naprednega kmečkega gibanja v povojnih letih, potem se nam na vsakem koraku ponavlja ista resnica, da je doživelo to gibanje takoj škodo, kakor hitro je prišlo tudi le v rahlo zvezo z gospodo okoli »Jutra«. Zato mora biti teh zvez za vedno konec in zato naj »Jutro« le še naprej napada in smeši, da bo še bolj gotovo in za vselej konec tudi najrahljših zvez z njihovo gospodo!

Ko pa »Jutro« dosledno napada in smeši vse, kar ni v absolutni pokorščini do njegovih prvakov, pa z vso vneto ponavlja svoj smešno zgodbo o že neprekosljivih zaslugah svojih prvakov. Naivni bralec, in morda na te »Jutro« zlasti račun, bi že moral misliti, da sploh pod solncem ni tako zaslužnih ljudi, kakor so oni naši politični prvaki, ki se ponajša pred slovensko javnostjo kot gospodarji »Jutra«. Če bi pa človek te velikanske zasluge pogledal malo natančneje, potem bi te kopcele ko sneg in od vse te gloriole ne bi ostalo nič ko spomini težkih polomij, ki še danes štrle iz slovenskega gospodarstva. Od nacionalizacije tujih podjetij, pa preko Jadranske in Slavenske banke ter do političnih polomov v zadnjih letih se vleče veriga teh polomij. In če ni zmagala v Sloveniji napredna misel, potem je eden bistvenih in najbolj odločujočih razlogov baš v teh polomijah.

Naravnost smešno pa je, kadar zasvira »Jutro« svojo pesem o velikem trpljenju za narod in o velikih žrtvah, ki so jih gospodje okoli njegove skupine doprinesli za narod. Resnični patriotje sicer o svojih žrtvah ne govorijo, toda gospodi okoli »Jutra« bi to majhno napako prav radi spregledali, ker smo silno radovedni, v čem so bile tiste žrtve in kje neki je bilo tisto trpljenje. Kdaj pa se je tem prvacom sploh slabo go-dilo? Najsrečnejši narod pod solncem bi bili, če bi mogli vsi naši ljudje tako trpeti, ko vlezaslužna gospoda okoli »Jutra«.

Ni politika, ki ni bil v svojem življenju prisiljen, da je sklenil kompromis tudi s političnim nasprotnikom. Včasih je pač položaj tak, da je kompromis še najmanjše zlo. Tako so bili tudi voditelji in ustvaritelji naprednega kmečkega gibanja večkrat prisiljeni, da so sklenili kompromis z gospodo okoli »Jutra«. Še vedno se je pa izkazal ta kompromis kot slab, ker je le kompromitiral gibanje, ne da bi mu donesel le najmanjšega uspeha. In ta izkušnja je sedaj tako dokazana in z zadnjimi napadi »Jutra« tako trdno podprta, da bo v bodoče tudi držala. Zato naj »Jutro« le še napada in smeši, zato naj ima svoje veselje nad ponesrečenimi karikaturami, ker se bo z vsemi temi napadi le še krepkeje izoliral. Za razvoj kmečkega gibanja in uveljavitev napredne misli bo ta izolacija le v korist.

Maršala Čangkajška niso aretirali

Sangaj, 30. avgusta. AA. Uradno demantirajo vest o dozdnevni aretaciji maršala Čangkajška. Vest je prišla iz japonskega vira in je zbudila veliko razburjenje med prebivalstvom. Krožila je v dveh verzijah: ena verzija je vedela povedati, da je maršal padel komunistom v roke, po drugi naj bi ga pa bila zajela skupina uporniških častnikov.

Bled. žarišče sredniecevropske politike**Zaključek sestanka stalnega sveta****Male antante**

V dveh dneh so se zunanji ministri Male antante sporazumeli v vseh aktualnih vprašanjih — Komunike, ki določeno precizira voljo in hotenja vseh 3 držav

Bled, 30. avgusta. V. Današnji dan je potekel v znamenju intenzivnega diplomatskega dela, kakor je to zvečer označil v uradnem komuni-keju stalnega sveta Male antante sam predsednik vlade dr. Milan Stojadinović. Stalni svet Male antante se je danes sestel dvakrat, prvič zjutraj na Bledu, v hotelu »Belvedere«, potem pa v bohinjskem kotu, kamor so se ministri odpeljali na obed k izviru Savice, odkoder so se potem povrnili na Bled.

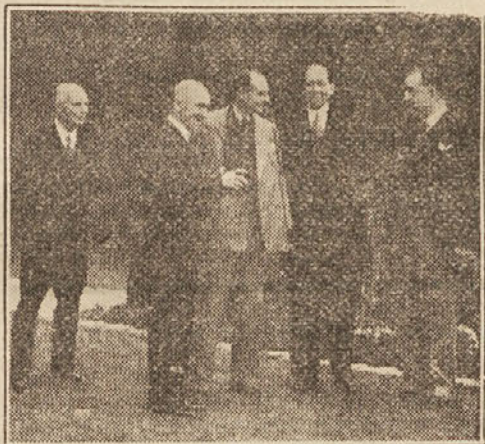
Pred povratkom so bili ministri ponovno sprejeti pri knezu-namestniku Nj. kr. Vis. Pavlu.

Bled, 30. avgusta. V. Predpoldne je bilo na Bledu več senzacionalnih vesti, ki so se potem kmalu izkazale za neosnovane odnosno pretirane. Če je v pogledu sklepov Male antante ostal še kak dvom, potem je nocojšnji komunike te dvome razpršil. Vrhunec napetosti je bil dosežen okoli 18. ure, ko je privozil pred hotel Toplice avtomobil, ki je pripeljal dr. Beneša in Titulescu. Ministra nista hotela dati novinarjem nikakih izjav, temveč sta izjavila, da bo komunike povedal vse, že v naslednji uri.

Komunike

Bled, 30. avgusta. V. Po povratku iz Bohinja okoli 18. ure popoldne so ministri Stalnega sveta Male antante obljubili novinarjem daljši komunike za okrog 19. ure zvečer. Okrog 19.30 so novinarji napolnili verando hotela Toplice, kamor so prišli naš ministrski predsednik dr. Milan Stojadinović, romunski zunanji minister dr. Titulescu in češkoslovaški zunanji minister dr. Edvard Beneš.

Naš ministrski predsednik dr. Stojadinović, ki je to pot tudi predsednik Stalnega sveta Male antante, je v imenu tudi ostalih dveh ministrov podal zelo obširen ko-

V avdienci pri knezu-namestniku. Od leve na desno češkoslovaški poslanik Girs, dr. Beneš, knez-namestnik Pavle, Titulescu in romunski minister Guranescu.

munike, ki obsega prav vsa trenutno važna mednarodna vprašanja. Pred prečitanjem komunike je dr. Stojadinović pozdravil vse navzoče novinarje in dejal med drugim:

»Včeraj in danes smo delali zelo aktivno. Poznam vašo radovednost. Mi smo prijatelji in sodelavci v službi skupnih ciljev, t. j. ohranitve miru. Zato sem vam pripravil nad vse obsežen in izčrpen komunike, iz katerega boste razbrali, čemu so veljala vsa naša včerajšnja in današnja posvetovanja, in upam, da boste z njim popolnoma zadovoljni.«

Komunike, ki ga je prečital dr. Stojadinović, je izredno obsežen in značilen po izčrpnosti obdelovanja vprašanj in po izrazito močnem poudarjanju skupnosti Stalnega sveta Male antante glede vseh trenutno vseh mednarodnih problemov. Že v začetku ugotavlja komunike, da izvira želja po ohranitvi miru iz načel in osnov Male antante, kakor tudi volje po neumor-

V parku vile kneza-namestnika.

Od leve na desno dr. Beneš, knez Pavle, Titulescu, gospa Beneš, Guranescu, princesa Olga, gospa Stojadinović, gospa Girs, gospa Guranescu, dr. Stojadinović, gospa Titulescu in Girs.

nem delu, in potem, da vse tri države članice očuvajo vse svoje državne, narodne, politične, gospodarske in druge svoje interese neekrnjene. V tem pogledu izjavlja takoj v začetku popolno soglasnost vseh treh ministrov glede vseh mednarodnih problemov in vseh vprašanj, o katerih se je razpravljalo, in ta soglasnost ne velja samo v sedanjem trenutku, marveč to je dr. Stojadinović parkrat ponovil — bo veljala tudi za bodoče.

Prav tako izraža komunike privrženost do načel, ki vodijo ženevsko institucijo in s tem v zvezi ponovno željo po zagotovitvi miru in sožitju med narodi. V tretji točki se komunike izčrpano bavi z vprašanjem vzhodnega in podonavskega pakta. Diplomati so povsem v soglasju s stališčem, ki ga tu zavzemata Pariz in London in izražajo željo, da bi čim prej prišlo do uresničenja tega pakta, za katerega je Mala antanta iskreno pripravljena.

Podonavski pakt — popoln sporazum z Rimom in Parizom

Glede podonavskega pakta je komunike prav tako kategoričen in poudarja željo in voljo, da pride do sklenitve pakta. Poudarja, da je Mala antanta v popolnem sporazumu z Rimom in Parizom. Mala antanta je mnenja, da bi bilo uresničenje podonavskega pakta najboljši sredstvo za ohranjanje miru v Srednji Evropi, in zlasti med Malo antanto, Italijo in Nemčijo. Zato je Mala antanta pripravljena na takojšnja pogajanja glede teh problemov. Glede razorožitve izjavlja komunike, da se v tem vprašanju Mala antanta popolnoma solidarizira s stališčem vseh treh zapadnih velesil.

Vprašanje Habsburžanov

Posebno izrazit in obširen pa je komunike v vprašanju Habsburžanov. Poudarja, da je stališče Male antante glede eventualne vrnitve Habsburžanov neizpremenjeno, kakor je znano in ponovno poudarjeno.

Komunike še s posebnim poudarkom naglašja, da ni v tem pogledu sedaj nobene izpremembe in je tudi ne bo v bodoče. Izjavlja nadalje, na se noče vmešavati v notranje razmere nobene države, ne samo sosedne, ampak v Evropi sploh. Zato se tudi noče vmešavati v vprašanje monarhije katerekoli države. Tudi vprašanje Habsburžanov, posebno v Avstriji, ne bi Male antante zanimalo in se ne bi vanje vmešavala, če ne bi šlo tudi za zelo važne interese, za ves

zgodovinski razvoj, za tradicije habsburške dinastije. Zato po mnenju Male antante povratek Habsburžanov ni samo notranje vprašanje, ampak vprašanje mednarodnega in evropskega značaja, in glede držav Male antante vprašanje, ki zadeva notranje interese teh držav. Izven tega pa poudarja komunike, da Mala antanta sicer nima nikakega nasprotja do sosedov, do nobene države Evrope, in hoče ohraniti z vsemi prijateljske odnose. Je pa zato, njeno stališče v vprašanju restavracije Habsburžanov ne bo moglo ovirati Male antante v njenih dobrih odnosih do sosedov. Nadalje poudarja komunike v svoji 6. točki, da so ministri Stalnega sveta MA glede nadaljnjega zadržanja popolnoma edini za bližnje zasedanje v Ženevi in glede vsega, kar bo na dnevnem redu sedanjega jesenskega zasedanja. Glede posameznih vprašanj bo MA zavzela stališče, ki ga bodo narekovala okolnosti.

Končno komunike v svoji zadnji točki precizira, da bodo vsi zunanji ministri držav MA združeni v Stalnem svetu MA, z ozirom na važnost vseh trenutnih mednarodnih problemov ostali v stalnem medsebojnem kontaktu ves prihodnji teden, po potrebi pa morda še dalj časa.

Dr. Beneš odpotoval

Bled, 30. avgusta. Z nocojšnjim brzim vlakom odpotuje v Prago češkoslovaški zunanji minister dr. Edvard Beneš.

Titulescu odpotuje danes

Bled, 30. avgusta. V. Romunski zunanji minister Titulescu ostane verjetno na Bledu še nocoj in jutri ves dan, ter bo odpotoval najbrž šele zvečer. Za jutri se pričakuje prihod turškega zunanjskega ministra Ruždil Arasa, ki bo imel tekom svojega bivanja več razgovorov z našim zunanjim ministrom dr. Milanom Stojadinovićem.

Dr. Korošec pri dr. Stojadinoviću

Bled, 30. avgusta. V. Danes okoli 10. se je pripeljal iz Begunj na Bled notranji minister dr. Anton Korošec, ki je bil v kratki avdienci pri dr. Milanu Stojadinoviću, nakar se je spet odpeljal z avtomobilom v Begunje. Nocoj pa se je vrnil v Beograd.

Tudi domači politiki na Bledu

Bled, 30. avgusta. V. Na Bledu se mudi inž. Dušan Serbec. Nadalje se nahaja tu dr. Bogomil Vošnjak, vseučiliški profesor, senatorja dr. Gustav Gregorin in Ivan Hribar.

Politični utrinki

Brez zamere

Med gentlemani je navada, da se ne razpravlja v zadevi, ki je bila poravnana s častno izjavo. »Jutro« pa očitno ne ve za te običaje gentlemanov in zato se spozablja celo do tega, da hoče iz častne izjave kovati politični kapital. Pri tem poslu ga pač ne bomo ovirali, ker po našem mnenju ni zaviden.

Dostavili bi samo še to, da bi bila k vsej tej zadevi zelo umestna razprava o tiskovnem zakonu, pa tudi o lojalni konkurenci. O teh zadevah obstojijo med gentlemani tudi posebne navade.

Desničarski demokrati vstopijo v JRZ

Minister Stošović je prejel od nar. poslanca inž. Stankovića brzojavko, v kateri mu ta sporoča, da je bil na konferenci zastopnikov iz vseh občin trnavskega sreza in mesta Čačka soglasno sprejet sklep, da se njih dosedanja (demokratska) organizacija razpusti in da se takoj ustanovi organizacija Jugoslovanske radikalne zajednice s predsednikom posl. Stankovićem na čelu. Obenem je konferenca pooblastila poslanca Stankovića, da vstopi v JRZ in da podpira vladu dr. Stojadinovića.

Hrvati zadovoljni s shodom v Kragujevcu

»Shod v Kragujevcu, ki so ga priredili srbijanski demokrati in zemljoradniki, je bil tako po številu udeležencev ko po svojem poteku manifestacija za državljanske svoboščine ter za sporazum Srbov in Hrvatov.« S to konstatacijo pričanja »Obzor« svoj odgovor onim, ki govore, da je kragujevaški shod razočaral, ker se ni končal s fužijo vseh opozicijskih strank niti ni podal podrobnega programa, kako naj se reši hrvatsko vprašanje. Na ta očitke odgovarja »Obzor« ter pravi, da se ne sme pozabiti, da se je srbijanskemu kmetu leta in leta govorilo, da Hrvati rušijo to državo in da hrvatski separatizem ni mogoče drugače premagati kakor z diktatorom. Vsa zagotavljanja Hrvatov, da so le proti sedanjim ureditvi države, so bila zaman. Na ta način je nastalo med Srbijanci prepričanje, da so Hrvati če že ne sovražniki, pa prav gotovo njihovi nasprotniki. Od te nesloge so živeli vsi prejšnji režimi in zaradi tega nasprotja so se mogla pred srbskimi volilci opravičiti tudi vsa volilna nasilja. Sedaj pa je prišlo spoznanje, da se z rušenjem sloge med Srbi in Hrvati rušijo tudi temelji države. Med prečanskimi Srbi je to prepričanje zmoglo že preje, ker je vezala prečanske Srbe in Hrvate že tradicija srbsko-hrvatske koalicije. Nato nadaljuje »Obzor«:

Res je, vodila so se pogajanja med Zagrebom in Knjaževcem, ki pa niso privedla do uspeha. Toda vodila so se tudi pogajanja med dr. Mačkom in Davidovićem ter Jovanovićem, ker se hočejo Hrvati pogajati le kot enakopravni ter hočejo sporazum, ne pa kakšne koncesije. Zato se tudi ne pogajajo.

Zato se morejo pogajati z Aco Stanojevićem in z Davidovićem, ne pa tudi z Uzunovićem ali Jevtićem. Ta pogajanja pa se niso mogla priti do jedra stvari, ker je bilo treba najprej doseči to, da so široki ljudski sloji v Srbiji za sporazum. In to se je sedaj doseglo, kakor je dokazal kragujevaški shod. Ta shod pa je dokazal tudi to, da se more rešiti hrvatsko vprašanje le, če so zopet zagotovljene državljanske svoboščine. Nato govori »Obzor« o nasprotjih, ki so se pojavila med vodstvom shoda in dr. Dragoljubom Jovanovićem. Ta nasprotja Hrvat ne zanimajo, ker morejo z zadovoljstvom konstatirati, da je dr. Dragoljub Jovanović kot levčar še močnejše poudaril potrebo sporazuma s Hrvati. Dočim je bilo za prečanske kraje že preje jasno, da so vsi za sporazum med Srbi in Hrvati, to za Sumadijo še ni bilo gotovo. Z nedeljskim shodom opozicije v Kragujevcu je dokazano, da je tudi Sumadija za sporazum. Toda ta sporazum je mogoč le, če se razpišejo nove volitve, da pravi zastopniki naroda rešijo hrvatsko vprašanje. Jasno pa je tudi, da se ne sme zanemariti seljaško vprašanje, ker so gospodarska vprašanja tako zvezana s političnimi, da jih je treba rešiti skupno. Kragujevaški shod je dal srbijanskim opozicijskim strankam legitimacijo, da skupno s seljaško demokratsko koalicijo začne stvarna pozajanja za rešitev hrvatskega vprašanja. Ne gre za strankarska vprašanja, temveč za sporazumno rešitev vseh naših državnih in narodnih problemov.

S temi besedami zaključuje »Obzor« svoj uvodnik, ki je očitno pisan v soglasju z mnenjem Zagreba.

»Narodna Obrana« o hrvatskem vprašanju

»Narodna Obrana« pravi v svoji zadnji številki o hrvatskem vprašanju med drugim tudi tole:

»Če so Srbi in Hrvati en narod in če ti skupno s Slovenci niso ustanovili velike Srbije ali velike Hrvatske, temveč so po svoji volji ustvarili veliko in močno jugoslovansko državo, kako morejo potem nastati razlogi državno-pravne narave, ki bi opravičili nastanek »hrvatskega vprašanja«. Kako more vendar prenašati »hrvatsko vprašanje« današnja generacija, ki je imela to srečo, da je doživela zedinjenje Jugoslovancov. In zato vprašamo, ali je umestno, da se gibanje, čegar komponentam je najmanj za 80 odstotkov cilj upravna ureditev države in izvajanje socialno gospodarskih reform, da se to gibanje imenuje hrvatsko vprašanje, ki se potem v očeh

Bolgarija - Turčija

Za zbližanje med Bolgarijo in Turčijo

Napetosti med obema državama so popustile — Pomirljiva izjava obeh vodilnih državnikov

Sofija, 30. avgusta. AA. Na potovanju v Ženevo se je turški zunanji minister g. Ruždi Aras ustavil danes ob 14.30 v Sofiji. Na železniški postaji so ga sprejeli in pozdravili v imenu bolgarske vlade zunanji minister Kiosevanov, v imenu kralja Borisa svetnik g. Grujev, turški pooblaščen minister v Sofiji g. Šefki Berker z osebnim poslaštva, jugoslovanski pooblaščen minister dr. Aleksander Cincar Marković in višji uradniki zunanjega ministrstva.

Med postankom vlaka se je turški zunanji minister okoli pol ure pomudil v razgovoru z ministrom Kiosevanom in ostalimi navzočimi v dvorni čakalnici.

Poročevalci bolgarskih listov so porabili priliko, da turškega zunanjega ministra povprašajo o današnjem razpoloženju Turčije proti Bolgariji. Toda g. Ruždi Aras ni hotel, da bi mu stavljali vprašanja. Oba ministra, Ruždi Aras in Kiosevanov, sta po razgovoru v dvorni čakalnici dala poročevalcem tole skupno izjavo:

Ker gredo prijateljski odnosi med Turčijo in Bolgarijo svojo normalno pot, razna tendenčna poročila, ki so se zadnje čase pojavila v nekaterih listih obeh držav, kakor tudi drugi neprijateljski dogodki, nastali zaradi teh poročil, ne ustrezajo nameram in željam obeh vlad. Dobro pojmovani interesi obeh držav nalagajo za dolžnost ugotovitev in prijateljski razvoj dobrih sosedskih odnosov. Zato je treba želeti, da se inteligenca obeh držav vzajemno potruditi, da ustvari v javnem mnenju tako Turčije kakor Bolgarije ozaščje prijateljstva in dobrega medsebojnega razumevanja. Trdno upamo, da se bo obema vladama posrečilo, da na obeh straneh odstra-

nita vse vzroke nezadovoljstva in onemogočita vsak poskus zlonamernosti.

Po tej skupni izjavi se je minister Ruždi Aras vrnil v vagon in ob 14.30 odpotoval s sofijske postaje. Z njim sta se odpeljala tudi bolgarski zunanji minister Kiosevanov in ravnatelj tiskovne agencije g. Naimov, ki bosta spremlila g. Ruždi Arasa do bolgarske obmejne postaje Dragoman.

Carigrad, 30. avgusta. AA. Anatolska agencija poroča: Zunanji minister dr. Tefvik Ruždi Aras je dal enemu izmed urednikov anatolske agencije izjavo, v kateri pravi, da je z največjim zadovoljstvom prečital izjavo bolgarskega zunanjega ministra dr. Kiosevanova, ki je poudaril, da se bo zelo potrudil, da se zboljšajo prijateljski odnosi med Turčijo in Bolgarijo in dokončno odstranijo nekatera nesoglasja, ki so se pojavila zadnje čase. Te izjave, je dejal dr. Tefvik Ruždi Aras, so v popolnem skladu z našim razpoloženjem in našimi iskrenimi željami.

V nadaljnjem poteku svoje izjave je dr. Tefvik Ruždi Aras dejal, da stremi turška zunanja politika po tem, da zagotovi dobre odnose z vsemi državami, predvsem pa s sosedi, s katerimi želi razmerja, temelječega na zaupanju in vzajemnem prijateljstvu.

Prav nič ne želimo, je nadaljeval minister, da bi videli Bolgarijo, eno izmed naših najbližjih sosed, daleč od osnovnih temeljev naše zunanje politike. Iskreno si želimo videti Bolgarijo v krogu prijateljev, ki se z njimi ponasamo in ki smo si jih pridobili z vzajemno dobro voljo z delom za sporazum v duhu prijateljstva in pristranosti. Naša dva naroda vse bolj in bolj spoznavata drug drugega in se bolj in bolj med seboj spoštujeta.

Dr. Tefvik Ruždi Aras je dejal, da se v svrhu dosege navedenega cilja zelo zanaša tudi na podporo časopisja v obeh državah. Bolgarski in turški tisk mora po svojih močeh podpirati prizadevanja, ki so jih tudi pri tej priliki javno obrazložili odgovorni zastopniki obeh držav.

Abesinsko vprašanje

Položaj v Ženevi se čisti

4. september bo vojno nevarnost v Evropi odvrnil — Priprave v vzh. Afriki se nadaljujejo

Ženeva, 30. avg. r. V tukajšnjih diplomatskih krogih so prepričani, da bo 4. sept. odvrnil vsako vojno nevarnost v Evropi. Izjava italijanske vlade je sicer odločna in mestoma ostra ter celo polna raznih ukrepov, vendar smatrajo tu, da bo Anglija našla zadovoljivo rešitev. Na drugi strani pravijo, da je bil Mussolini v svoji izjavi precizen in je odkrito povedal, kaj hoče. S tem morajo diplomati računati in s teh vidikov predoditi tudi položaj. Veliko važnost prisojajo tudi sklepom Male antante na Bledu.

Arbitražni odbor na delu

Pariz, 30. avgusta. AA. Arbitražni odbor za italijansko-abesinski spor je imel včeraj dve seji, ki se ju je udeležil kot peti razsodnik tudi Politis. Komisija bo danes nadaljevala svoje delo.

Abesinci med seboj

Pariz, 30. avgusta. AA. Po vesteh iz Addis Abebe se zdi, da je spopad, ki se je pripetil na abesinskih tleh med nekaterimi plemeni samo nova epizoda v bojih med temi plemeni. Po incidentu pri Dikilu je guverner francoske Somalije izrečno prepovedal članom plemena Isa, ki prebivajo na francoskih tleh, prehod na abesinska tla brez posebnega dovoljenja. Toda domaćini so izjavili, da morajo hoditi v Abesinijo, ker jim manjka vode. Zato je že zelo pogosto prišlo do spopadov in je bilo zmerom težko ugotoviti, na kateri strani je odgovornost. Vendar mislijo, da ta incident ne bo imel nikakih političnih posledic.

vsega sveta smatra kot negacija narodnega edinstva. Ko bo ogromni del pristašev »hrvatskega pokreta« proniknil v stržen tega pokreta in ko se bo ta pokret prekrstil v narodni ali človečanski pokret, kakor je to pravilno naglasil neki beograjski tehnik, potem šele se mu bodo pridružili vsi oni, ki pošteno mislijo in ki ljubijo to državo, in sicer z ene in druge obale Save, Drave, Drine in Donave.

Brezprimerno demagogijo očita

»Pravda« dr. Dragoljuba Jovanovića, Pravi, da vodi dr. Dragoljub Jovanović brezprimerno destruktivno akcijo, ki razbija enotnost opozicije. Na vsakem shodu in sestanku obljublja kmetom pokojnine ter jim govori, da bodo vsi dolgov in vse obveznosti kratkoma odpravili. Tudi vsa zasebna trgovina bo po njegovih besedah odpravljena. Takšne in podobne demagoške obljube dela dr. D. Jovanović kmetom. Sreča je le, pravi list, da se prevdarni kmetje vsem tem obljubam le mužajo, ker jih ne smatrajo za resne. Vendar pa se vidijo tudi slabe posledice te demagogije.

Mussolini o svoji armadi

Pariz, 30. avgusta. AA. Mussolini je dal posebnemu dopisniku »Excelsiorja«, ki je prisostvoval italijanskim manevrom, tole izjavo:

Imam zaupanje v moč italijanske vojske. Mislim, da je treba pokazati svojo moč, da ne bi bili prisiljeni rabiti jo. Pri veliki paradji, ki se bo danes vršila, je nadaljeval Mussolini, bo marširalo okoli 100.000 mož. Vse te čete bodo ostale v bližini meje. Popolno zaupanje imam, je zaključil Mussolini v Italijanizacijo južnega Tirola.

V 48 urah 50.000 mož

London, 30. avgusta. AA. Iz Aleksandrije poročajo, da je v zadnjih 48 urah pasiralo Sueški prekop več italijanskih transportnih ladij s 50 tisoč možmi.

Kralj Viktor Emanuel v Furlaniji

Kralj Viktor Emanuel je prisostvoval letalskim sklepnim manevrom v Furlaniji. Prebivalstvo mest in vasi je priredilo kralju viharne ovacije.

Razstava slik na velesejmu

Ljubljana, 29. avg.

V okviru Jadranske razstave na Ljubljanskem velesejmu so priredili tudi razstavo slik, predvsem motivov z morja itd. Slikarji so poslali nad 300 slik, od katerih je žirija doslej sprejela le okoli 70. Nekateri avtorji so sploh odpadli z vsemi poslanimi slikami.

V žiriji so načelnik Šantel Šaša, Janez Zorman, Vavpotič Ivan, Gaspari Maksim, A. G. Kos, Miha Maleš in Gorše France. Aranžer razstave je pa Miha Maleš. Doslej so sprejeti med razstavalce Bradek, Bukovsky, Nakič, Rački, Kopač, Mirčević, Tomič, Šantel, Orlič, Zdenka Ostović, Sajvert, Krušlin, Marčić, Klemenčič, Tomerlin, Vidović, Hansen, I. Strajničeva in Vuletić. Priglašajo se pa slikarji še vedno. Razstava obeta, da bo zanimiva in tudi z umetniškega vidika na višini, za kar jamči že ime aranžerja.

Kino Sokolski dom Šiška

Hans Albers, Brigita Helm v filmu vledela

»Zlato«

Dopolnilo Paramountov zvočni tehnik
Predstave v soboto ob pol 9., v nedeljo ob 5.
7. in 9. uri, v ponedeljek ob pol 9. uri zvečer.

Kino Sokolski dom Šiška

Tabor koroških legijonarjev na Sv. Planini prepovedan

Obveščamo vse tovariše poverjenike, članstvo, narodno-obrambna društva in prijatelje našega pokreta, da je politična oblast tabor koroških legijonarjev, ki bi se imel vršiti v nedeljo 1. septembra na Sv. Planini nad Trbovljami, prepovedala. Glavni odbor Legije koroških borcev v Trbovljah.

LJUBLJANSKI VELESEJEM
JADRANSKA RAZSTAVA
5-16. SEPT. 35

Naš Jadranski velesejem je največja razstava v Sloveniji. Vsebova: Narodno-obračunska, Sport, Promet, Turizem, Trgovska morarica, Gospodarstvo, Ribarstvo, Velika razstava živih morskih rib in drugih živali. Umetnostna razstava: Arhitektura, perlatina, kunc, rože, puce, obrt, industrija, itd. itd. Tehnične harmonizacije 15. septembra. Politična vzgoja na železniški in avtomobilski postaji na parobrodih, železniške legitimacije se dobijo po Din 5 na postajah.

Varšavski šah

Varšava, 30. avgusta. AA. Po 17. kolu je stanje šahovske olimpijade tole:

USA 47 in pol, Poljska in Švedska 46 in pol, Madžarska 44 in pol, Češkoslovaška 44 (1), Jugoslavija 41, Avstrija 40, Argentina 36 in pol.

Henry Barbusse je umrl

Moskva, 30. avgusta. AA. Umrl je znani francoski književnik Henry Barbusse.

Zveza hrvatskih kmetijskih zadrug

BEograd, 30. avgusta. Danes dopoldne sta zastopnika zveze hrvatskih kmetijskih zadrug v Zagrebu prof. Stjepan Postić, predsednik zveze in inž. Stjepan Vršak, ravnatelj zveze, obisk kmetijskega ministra Svetislava Stankovića finančnega ministra Dušana Letice, Prosila ju, naj bi pospešila sanacijo zveze in dosegla, da bo predlog bana Savske banovine sprejet.

Kmetijski minister Stanković je izjavil, da pozna to vprašanje že od prej in da bo predlog bana Savske banovine predložil v najkrajšem času gospodarsko-finančnemu odboru ministrov v potrditev.

Nova zvočna aparatura za kino »Sloga«

Včeraj so prejeli Slogaši obvestilo, da se njihova nova zvočna aparatura za kino že nahaja v Ljubljani. Dobaviteljica projekcijskih strojev in zvočne aparature, tvrdka Philips, je izvršila naročilo z natančnostjo in točnostjo, ki je pri tej svetovno znani tvrdki že običajna. V 34 zabojih, ki so dospeli včeraj na ljubljanski glavni kolodvor, leži srce novega kina Sloga, aparatura, s katero se doslej ponasajo le večja, moderna kinogledališča v inozemstvu. V prenovljeni kabini ji pripravljajo sedaj 3 inženjerji in nekaj monterjev strokovnjakov njen bodoči dom. Skoro 14 dni bo trajala montaža, ker bo izvršena za kar najbolj popoln glasovni efekt. Akustična preureditev dvorane je poverjena posebnemu inženjerju-strokovnjaku, ki bo z različnimi modernimi sredstvi in pridobitvami poskrbel, da bo zvočna reprodukcija mehka in topla in kar najbolj naravna.

Kino »Sloga« bo tedaj v zvočnem pogledu ustrezal zahtevam najbolj razvijenega kinoposetnika in ker si je uprava kina nabavila najboljša filmska dela, bodo ljubitelji dobrih filmov v novem kinu Sloga prišli popolnoma na svoj račun.

Premestitve

Beograd, 30. avg. b. V ministruvstvu financ je postavljen finančni kontrolor v 8. pol. skupini Ferdinand Troha, od glavnega oddelka Maribor desni breg h glavnemu oddelku Maribor levi breg. — Na predlog direktije državnih železnic v Ljubljani so premeščeni: Kosmač Anton, oficijal 9. pol. skupine v sekciji za vzdrževanje proge Mariborski kolodvor, v 4 sekcijo za vzdrževanje proge Mariborske glavna proga; Rant Ivan, nadzornik telegrafa 9. pol. skupine, signalna delavnica v Ljubljani s sedežem na postaji Ljubljana, glavni kolodvor, v signalno delavnico; Wagner Anton, nadzornik telegrafa 7. pol. skupine za nadzornika telegrafa s sedežem na postaji Ljubljana, glavni kol., za nadzornika v signalno delavnico na dolenskem kolodvoru; Mašer Anton, pomožni strojevodja 8. pol. skupine, h kurilniški izpostavi v Celje. Po prošnji pa so premeščeni Majhen Martin, prom. uradnik 8. pol. skupine na postaji Maribor, glavni kolodvor, za šefa postaje Ponikva; Sever Friderik, prometni uradnik 8. pol. skupine na postaji Lesce-Bled, za šefa postaje Kotoriba; Šušteršič Josip, oficijal 9. pol. skupine pri kurilnici v Mariboru, v kurilnico Ljubljana I, glavni kolodvor.

Upokojitve

Beograd, 30. avgusta. b. Z ukazom Nj. Vel. kralja je upokojen višji davčni kontrolor 6. pol. skupine pri davčni upravi v Mariboru-mesto g. Ludvik Jutran.

NOVI SAD: Pretežno oblačno, mestoma dež, od časa do časa na severni polovici države. Na južni polovici države jasno.

DUNAJ: Od zapada se bo rastoče zjasnilo, nato dal časa jasno.

Predsednik italijanske vlade na manevrih

Vesti iz Italije

Oddaja javnih del na Goriškem

Goriški prefekt je izdal odredbo, ki določa, komu naj se poverijo razna obrtniška in druga dela pri občinskih upravah, občinskih podjetjih in drugih javnih napravah. Odredba v svojem dispozitivnem delu slove: »Preden krajevne uprave oddajo dela tehničnega značaja svobodnim profesionistom, morajo pozvati pristojni sindikat, da jim predloži imena treh profesionistov, naravno takšnih, ki so vpisani v fašistično stranko in v sindikat, in med njimi uprava izbira. Tako je treba ravnati, ne da bi s tem bila javnim upravam odvzeta možnost, da razpišejo javni natečaj, kjer to zahteva bistvo stvari same, poseben značaj dela ali specialni predpisi. Upravam se lahko dovoli tudi, da po svojem prostem prevdanku oddajo čisto izven terne, predložene po sindikatu, če je to upravičeno ali umestno iz posebnih razlogov, ki jih je treba javiti višji ali nadzorni oblasti. Vselej pa je treba dela oddati profesionistom, ki so vpisani v stranko in sindikat.«

S to odredbo je legalizirano dejansko stanje, ki obstoji že dolgo vrsto let. Brez fašistične izkaznice profesionist ne more pričakovati, da bo dobil od oblasti delo in zaslužek; stavbenik ne more graditi nove šole, mehanik ne popravljati občinskega vodovoda. Prevzemati more le zasebna dela in je takorekoč obrtnik druge vrste. Nova odredba prinaša za obrtnike novo merilo.

Odšel je v Jugoslavijo brez potnega lista

Orožniki so ovadili sodni oblasti 22 letnega Avgusta Miljavca iz Grgarja, ki se je brez potnega lista skrivaj izselil v Jugoslavijo.

Vpisovanje na tehnično-obrtni šoli v Gorici

Upravni svet kr. tehnično-obrtnih šol v Gorici naznanja, da bo vpisovanje na tem zavodu za šolsko leto 1935/36 trajalo ves mesec september. Šola je tehnično-strokovna in ima tri razdelke: mešana srednja strokovna šola, to je moška in ženska, tehnično-obrtna šola in ženska strokovna šola. Zavod je bogato dotiran s kabinetom, delavnicami in laboratoriji in daje možnost za zaokroženo strokovno izobrazbo. Podrobnejše informacije daje tajništvo. (Naslov: Segretario delle R. Scuola tecnica industriale. Gorizia, via Croce 3.)

Goriški nadškof v Oseku

Nadškof dr. Karel Margotti je v sredo 28. t. m. izvršil v Oseku v Vipavski dolini kanonično vizitacijo.

Z voza je padel

V Ajdovščini je padel z voza 14 letni Marj Gregor in si zlomil nogo. Prepeljan je bil v goriško občinsko bolnico. Po prognozi bo trajalo njegovo zdravljenje 40 dni.

Ključnico si je zlomil

V Trzinu je 48 letni Mihael Frandolič razkladal premog. S težko vrečo na ramah je napačno stopil in padel pod vrečo. Pri tem si je zlomil levo ključnico. Moral se bo zdraviti 30 dni.

Radio

Sobota, 31. avgusta.

Ljubljana, 12.00: Reproducirana glasba. 12.45: Poročila, vreme. 13.00: Čas, obvestila. 13.15: Reproducirana glasba. 14.00: Vreme, spored, borza. 18.00: Na delopust — veselih lic — Radijski orkester. 18.40: Zunanje politični pregled (g. dr. Jug). 19.00: Čas, vreme, poročila, spored. 19.15: Prenos iz Salzburga (Beethoven: Fidelio). 22.00: Čas, vreme, poročila, spored. 22.10: Radijski orkester, radiojazz in reproducirana glasba. Zagreb: 19.15: Prenos iz Salzburga. Beograd: 19.15: Prenos iz Salzburga.

Izogibajmo se v govoru in pisavi tujih izrazov!

Zrcalo trboveliske bede

Javna mladinska kuhinja daje kosilo 1280 otrokom

V tisti stari hiši, ki je v Trbovljah znana kot »glazuta« in je potem služila tudi kot prva šola na Vodah, je nameščena občinska javna kuhinja za mladino. Dan za dnem se stekajo okoli poldanskih ur v to hišo roji otrok iz vseh kolonij, da dobijo skromno kosilo in hlebeček kruha.

Razvoj te kuhinje je zanimiv, ker je šel vzporedno z razvojem socialnih prilik v Trbovljah, ki se z zastojev premožnosti produkcije bolj in bolj slabšajo. Zato je javna kuhinja nekak termometer, ki jasno prikazuje stanje trboveliskega rudarja.

Ko je Kolo jugoslovenskih sester v Trbovljah v maju 1931. ustanovilo kuhinjo, je v njej dobivalo hrano 70 otrok dnevno. Ta številka pa je naglo rasla. V juniju 1933 je dosegla številko 270 porcij dnevno. Takrat pa se je kriza občutno poostрила in kuhinjo je prevzela v svojo upravo občina, ki pa je že 18. septembra 1932 ustanovila svojo kuhinjo za brezposelne. Kasneje je bila ukinjena kuhinja za brezposelne in ostala je le mladinska. Vodstvo te kuhinje ni lahko delo, a tudi — nevaležno. Občina ima opravka z materami in očetmi.

In vsaki materi je njen otrok najbližji. Ta je najbolj potreben, najbolj lačen, najšibkejši. Upoštevajoč slepo materinsko ljubezen more človek oprostiti vse očitke krivice. Kajti očitki so neutemeljeni, kar more spoznati vsak, ki pozna način razdeljevanja izkaznic za javno kuhinjo. Občina je sestavila tabelo, po kateri se določa, kdo je upravičen, da dobi hrano v javni kuhinji. Seznam prehranjevalcev kontrolirajo vsake tri mesece po novih podatkih, ki jih prejema občina od vodstva obratov. Število razdeljenih porcij je v stalnem porastu zaradi rastočih potreb. Sedaj dajejo kosilo dnevno okrog 1280 otrokom, ki pripadajo okrog 850 družinam. Družine s številno deco imajo namreč v kuhinji po dva in tudi po tri otroke.

Zgornje številke nam kažejo, da so stroški za vzdrževanje kuhinje ogromni. Samo za kruh izdajo mesečno nad 30.000 Din. Vse to breme vzdrževanja sloni na občini, ki prejema nekaj podpore tudi od banovine. Edino podjetje Dukič prispeva — poleg občine in banovine 1000 Din mesečno.

Gasilci niso smeli gasiti!?

Velik nočni požar. — Čudna prepoved

Maribor, 30. avgusta.

Snoči je okoli 23. ure izbruhnil požar v gospodarskem poslopiju posestnice Olge Ferkove v Strihovcu pri St. Ilju. Plameni so takoj obljeli objekt, v katerem je združenih več hlevov, ki jih je dajala posestnica v najem.

Na pomoč so prihiteli gasilci s Pesnice, ki so oženj gasili z enim samim vodnim curkom. Ko je poslopje že tri ure gorelo, so obvestili o požaru mariborske gasilce, ki so takoj prihiteli na pomoč s podeželskim vozom, niso pa

smeli zaradi prepovedi župnega starešine slopiti v akcijo. Kljub temu pa so naši gasilci kljub prepovedi z dvema vodnima curkoma kmalu lokalizirali ogenj. Nato so prispeli na pomoč še gasilci iz St. Ilja.

Ogenj je docela upepelil poslopje, vse poljske pridelke in orodje. Škode je 80.000 Din. Po izjavah očitke, bi se bilo z združenimi močmi požar takoj omejilo in bi bila škoda znatno manjša, če bi bili mariborski gasilci pravočasno obveščeni. Ogenj je bil podtakajen.

Drzen vlom v trgovino

Vlomileci so odnesli za 22.000 dinarjev blaga in brez sledi izginili

V sredo ponoči so obiskali trgovino trgovca Ivanjskega v Strihovcu pri St. Ilju drzni vlomilci. Z železnim drogom so dvignili vrata, da so tako prišli v notranjost.

Ker jih pri zločinskem postu ni nihče motil, so si nagrabili raznega manufakturnega blaga,

znamk, kolek in tobaka za okoli 22.000 Din vrednosti in izginili brez sledu v noč.

Orožniki, ki so bili takoj obveščeni o vladu, so poklicali na pomoč daktiloskopa mariborske policije, ki pa ni mogel ugotoviti nikake sledi za vlomilec.

Anonimno pismo jih je izdalo

V neki mariborski tekstilni tovarni so odkrili veliko tatvino

Maribor, 30. avgusta.

Pred nekaj dnevi je bilo vodstvo neke mariborske tekstilne tovarne s anonimnim pismom opozorjeno, da trije nameščenci odnašajo iz tovarne blago in ga nato prodajajo.

Tovarna je pismo predala mariborski poli-

ciji, ki je napravila takoj preiskavo v stanovanjih v pismu omenjenih nameščencev. Ob tej priliki so odkrili ukradenega blaga za okoli 16.000 Din.

Zaradi nadaljnje preiskave se drže podrobnosti velike tatvine v tajnosti.

Kreftovi „Celjski grofje“ v Zagrebu

Zagreb, 30. avgusta.

Zagrebska gledališka uprava je pred kratkim izdala načrt repertoarja za novo sezono. Med premierami navaja tudi slovenski deli in to Kreftove »Celjski grofje« in Linhartovega »Matička«.

»Celjski grofje« so baje že v glavnem naštudirani ter bodo sledili že kot druga premiera. Prva premiera bo Begovičeva drama »Dva prsteni«. Linhartov »Matiček se ženi« pa pride na vrsto pozneje. Kreft nas bo s svojo dramo, ki je imela pri nas, ter v novejšem času na Češkoslovaškem zelo lepe uspehe, dostojno zastopal. Vprašanje pa je, ako bo Linhart uspel. Kočljivo je, kam bo zašla zagrebska interpretacija te satire.

V operi bomo imeli Gotovčev premiero: »Eros s onoga svijeta« ter še deset drugih premier, med katerimi imajo večino slovenski komponisti.

V opereti bo izvajano novo Hilšerjevo delo: »Napred naši« in Tijardovičev »Maršal Marmont«, ter nekaj drugih del.

Balet pripravlja Čajkovskega »Labodje jezero«, Straussovo »Legendo o Josipu«, Ferroudo »Mladost« in »Bolero« (Ravela).

Ker je zagrebsko gledališče srečno prebilo mučno krizo baš pred pričetkom sezone, še ni vse v polnem teku. Upamo pa, da bo novi ravnatelj g. Branko Senoa, ki je velik prijatelj Slovencev, v kratkem izgladil tudi poslednja nesoglasja. D. V.

Dohodarstveni proti malocestnim

Ljubljana, 30. avgusta.

Lani in predlanskem so se pomerili na zelenem polju mestni dohodarstveni uslužbenci in uslužbenci državne policije v Ljubljani. Obe tekmi, ki sta nudili po objektivni presoji strokovnjakov poleg obile zabave tudi svojevrsten sportni užitek, sta nam še v živem spominu. Zlasti pa je zbujal pozornost obeh prireditev njun dober namen.

Nogometni team dohodarstvenih uslužbencev je do danes nepremagano moštvo. Tega slovesa jim ne privošči uslužbenci malocestne železnice, ki so jih pozvali za

Novinar Gareth Jones

bivši tajnik Lloyd Georgea, ki so ga pred kratkim umorili kitajski roparji. Jones je bil v družbi nemškega časnikarja dr. Müllerja v Mongoliji ujet od banditov. Dr. Müllerja so roparji izpustili, da preskrbi zahtevano odkupnino. Kljub temu, da se mu je to posrečilo, so našli Jonesa umorjenega nekaj dni po izplačilu odkupnine.

Rojaki!

Vabimo vas na koroški tabor

Bliza se 1. september, dan koroškega tabora v Mežiški dolini, ko bomo svečano posvetili naš knežji kamen — posnetek zgodovinskega knežjega kamna pri Gospe Sveti, simbola nekdanje svobode in moči koroških Slovencev — in bomo prisostvovali »Poslednemu ustoličenju«, vzbujajoč spomine na minule dni slave in propasti.

Usoda koroške slovenske zemlje in koroških Slovencev je nerazdružno povezana z usodo vsega našega naroda, njegovo preteklostjo in bodočnostjo. Zato naj postane dan Korošcev dan vseh Slovencev in koroški tabor naj združi rojake iz vseh predelov slovenske zemlje.

Mežiška dolina vabi vse zavedne rojake, da jo ta dan obiščejo in z domačim ljudstvom obhajajo ta dan posvetitve spominom in zaobljube zvestobe do bratov onstran meja.

Resni so časi, resni spomini in resno in dostojanstveno hočemo 1. september povzdigniti svoj glas za svoje pravice in vzore. Ne kot običajna narodna slavnost je zamišljen koroški tabor, ampak kot resna, tehtna, narodnozgodovinska kulturna prireditev, kot dan, ko si narod izpraša svojo vest in si pokliče v spomin dolžnosti, ki jih ima do bratov izven meja narodne države.

Hočemo, da postane koroški tabor dan slovenskega ljudstva, ki je bilo in ki ostane pravi nosilec naše narodne moči in zavesti. Zvesto je bdelo v trpljenju in stiski nad našimi narodnimi svetinjami.

Hočemo, da postane koroški tabor dan skupnosti in edinosti vseh zavednih Slovencev, prepričujoč dokaz naše žive narodne zavesti in naše volje, da hočemo kot zrel narod o svoji usodi sami odločati, v vseh velikih življenjskih vprašanjih biti složni in strnjeni na zunaj in da hočemo, spoznavajoč, da je v neveri vase in nezvestobi do lastne biti pravirov vsega narodnega zla, obračunati s preteklostjo in z duhom hlapčevstva v njegovih zadnjih sledovih.

Koroški tabor naj bo mogočna potrditev naše vere v lepšo bodočnost našega rodu in v zmago narodne misli, naše slovenske narodne misli, pojmovane kot duhovna in kulturna skupnost vseh, ki jih družijo jezik, kri in zgodovinska usoda.

Koroški tabor naj bo velika izpoved naše zvestobe do koroških bratov, naše dejanske požrtvovalne ljubezni do njih, naše zavesti, da se čutimo za njih usodo sodogovorni.

Koroški tabor pa naj bo tudi opomin narodu, v čigar oblasti so danes koroški Slovenci, resen opomin, da ima le tisti narod moralno pravico, se potegovati za svojo manjšino, ki drugim daje, kar zase zahteva. Pravica bodi ena za male in velike!

Rojaki iz Podravja, iz Mislinjske, Šaleške in Savinjske doline, pa tudi iz vseh oddaljenih krajev, pridite 1. septembra med nas, pridite v obilnem številu med svoje koroške brate, da postane naš koroški tabor pravi slovenski in vsenarodni praznik.

Na svidenje 1. septembra na Poljani pri Prevaljah.

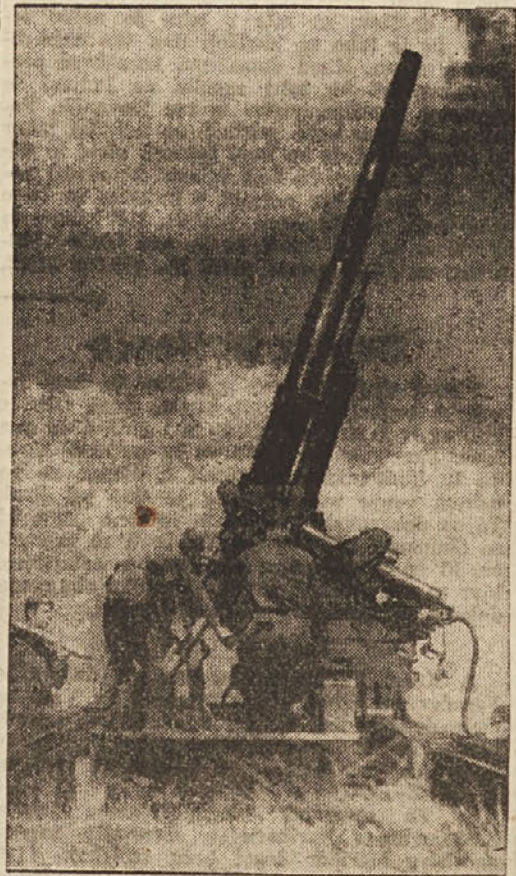
Akejski odbor.

Novo mesto

Živilski trg. Letos smo imeli do zadnjega sušo, kakor skoro v vseh krajih Slovenije. Ljudje so tarnali, da ne bo dosti zraslo. Kljub temu je bil novomeški živilski trg še precej obilno založen. Pozna se pa, da je nekaterih pridelkov cena letos nekoliko bolj visoka, ali v splošnem ni narasla zaradi suše. Kajti kmetice iz naše Dolenjske prinesejo prav vse naprodaj, čeprav ne ostane nič doma, samo da dobe nekaj dinarjev, da si kupijo v mestu vsaj najpotrebnejše.

Streljanje. V nedeljo 1. septembra ima novomeška streljaška družina svoje letno streljanje na strelišču ob Krki. Pridite vsi!

Godbeno društvo priredi 1. sept. koncert, Kegljanje za dobitke bo ob 9. uri v gostilni g. Murna. Čisti dobiček je namenjen za popravilo godal. Vabljeni so vsi ljubitelji godbe.

Taki so ameriški protiletalski topovi. Pri zadnjih ameriških manevrih so preizkusili nove tako zvane »flack« topove, ki so se prav dobro obnesli.

Dnevni dogodki

× Vsem naročnikom včeraj nismo mogli priložiti položnic, zato jih bodo ostali prejeli danes. Ponovno prosimo vse naše naročnike, da nam naročnino za mesec september nakažejo vsaj do 10. septembra. Ostale, ki imajo naročnino poravnano, pa prosimo, da položnico prihranijo za bodoča nakazila ali pa jo izročijo svojim prijateljem in znancem, ki se bodo gotovo tudi radi naročili na list. Vse zamudnike zopet prosimo, da nam zaostalo naročnino nakažejo čimprej! Vse čitatelje in naše prijatelje prav posebno prosimo, da izkoristijo vsako priliko za propagando in nabiranje novih naročnikov. Mi smo storili vse, da damo slovenski javnosti cenen in neodvisen tisk, naše skupno delo pa bo rodilo uspehe samo tedaj, če V S I naši naročniki žrtvujejo le nekaj časa in truda, in pridobijo vsaj še po dva nova naročnika. Ta naša prošnja gotovo ni pretirana in nam je gotovo nihče ne bo odrekel. V SEPTEMBRU TOREJ VSAK SE PO DVA NAROČNIKA! V imenu dobre stvari vsem že vnaprej prav prisrčna zahvala! — »Glas naroda« — uprava.

V vsako slovensko hišo dober, neodvisen in najcenejši slovenski dnevnik!

× Sprejemanje pri ministru dr. Komnenoviću. Namestnik ministra za socialno politiko in narodno zdravje, minister za telesno vzgojo prebivalstva Mirko Komnenović bo sprejemal stranke samo ob sredah in petkih od 11. do 13. ure. Prijave je treba oddati iste dni od 10.30 do 11.30. To je definitivni spored sprejemov; vsi drugi ne veljajo.

× Nov pomočnik prometnega ministra. Imenovan je za pomočnika prometnega ministra inž. Peter Senjanović v drugi skupini prve stopnje.

× Esperantska razstava na letošnjem jenskem Ljubljanskem velesejmu od 5. do 16. septembra nam bo pokazala vseobči napredek esperanta, tega tako važnega mednarodnega pomožnega jezika, zlasti med Slovenci. Razstava bo vsebovala poleg drugega zanimive tudi nekaj pomembnejših del iz svetovne esperantske literature in sicer ne le prevode, temveč tudi originalna esperantska dela.

× Dopust za udeležence kongresa JS in Juslov. veter. združenja. Dovoljen je dopust državnim nameščencem, ki se udeležijo kongresa Jadranske straže od 5. do 8. septembra v Ljubljani. Ta dopust se jim bo štel v letni dopust. — Prav tako je dovoljen dopust udeležencem kongresa Jugoslov. veterinarskega združenja, ki bo v Beogradu od 14. do 17. septembra t. l. Ta dopust velja za uradništvu kmetijskega ministrstva in podrejenim mu ustanov ter se ne bo štel v redni letni dopust.

× Učiteljski praktični izpit. Učitelji pripravniki, ki po dovršenih petih letih službe niso položili praktičnega učiteljskega izpita ter so bili zato odpušteni iz državne službe, imajo pravico polagati ta izpit, četudi so odpušteni, ako doslej niso izpita že trikrat polagali. V prošnji za pristupitev k izpitu, ki naj jo naslovijo na ministrstvo prosvete, naj navedejo kolikoli polagajo praktični učiteljski izpit in na kateri učiteljski šoli so ga polagali zadnjikrat. To je potrebno, da je olajšano iskanje njihovih dokumentov. Poleg tega naj vsak odpuščen učiteljski pripravnik, ki ima po tej odločbi pravico polagati praktični učiteljski izpit, naznači v prošnji kraj, srez in bano vino svojega sedanjega bivališča. O tem naj predloži tudi potrdilo občine. — Gornjo odločbo je izdalo ministrstvo prosvete pod O. N. br. 59232 — JUU sekcija Ljubljana.

× Šolska mladina ima za obisk letošnjega velesejma od 5. do 16. septembra znižano vstopnino po Din 3 — za osebo, ako je obisk skupen pod vodstvom gg. učiteljskega. Dan obiska poluben, vendar nedeljskih in prazničnih popoldnevov ne priporočamo vsled velikega navala obiskovalcev. Posebno opozarjamo šolska vodstva na veliko pomorsko razstavo »Naš Jadranski kršni« v Jugoslaviji, se nismo imeli in ki bo prikazala vse, kar je v zvezi z našim morjem in območnim življenjem. Poleg te bosta zelo zanimivi in podučni razstavi arhitekture in esperantskega gibanja, ter razstava malih domačih živali (perutnina, kunce, koze, ovce). Cela prireditev bo nudila najzanimivejši pouk in tako mladini in učitelstvu tekom šolskega leta mnogo koristila.

× Vlaki za narodni tabor na Poljanah pri Prevaljah. Ob priliki narodnega tabora na Poljanah pri Prevaljah vozi v nedeljo dne 1. septembra 1935 na progi Maribor gl. kol. — Prevalje po službeni potrebi izredni vlak z odhodom iz Maribora gl. kol. ob 7. uri ter pri povratku z odhodom iz Prevalj ob 19. uri. Opozarjamo občinstvo, da ima potniški vlak št. 611/512 odhod iz Ljubljane gl. kol. ob 0. uri 45 minut ter iz Celja ob 4. uri 30 minut v Mariboru gl. kol. zvezo na zgoraj navedeni izredni vlak za Prevalje. Istotako ima izredni vlak iz Prevalj pri povratku zvezo v Mariboru gl. kol. na potniški vlak št. 527, ki odhaja iz Maribora gl. kol. ob 21. uri 40 minut.

× Vsem posetnikom narodnega tabora na Poljanah pri Prevaljah sporočamo, da je tudi za prehrano vse preskrbljeno in ni glede tega treba imeti nobenih pomislekov ali bojazni. — Akcijski odbor.

× Sokolsko društvo Vrhnikar ima v nedeljo 1. septembra ob pol 4. uri popoldne na letnem telovadišču za Sokolskim domom telovadni nastop. Pri telovadbi sodeluje tudi vzorna vrsta iz Ljubljane. Po nastopu zabava, pri kateri sodeluje godba poštinskih uslužbencev iz Ljubljane. — Vabimo vsa bratska društva, da nas ta dan posejito.

Ljubljana

DNEVNA PRATIKA

Sobota, 31. avgusta. Katoličani. Rajko. Pravoslavni: 18. avgusta, Tihon.

DEŽURNE LEKARNE

Dr. Kmet, Tyrševa cesta 41; Trnkoczy, ded., Mestni trg 4, Ustar, Selenburgova ulica 7.

× Združenje trgovcev v Ljubljani zopet opozarja, da se vrši vpisovanje v trgovsko nad. šolo 3. in 4. septembra t. l. od 9. do 12. in od 14. do 17. ure. Popravni izpiti so 2. septembra t. l. ob 14. uri. Obenem opozarja upravo, da so trgovine na rojstni dan Njeg. Vel. kralja Petra II. ves dan zaprte. Uprava.

× Maša zadušnica za blagopokojnim g. Franom Šukljem, bivšim deželnim glavarjem na Kranjskem, se bo brala v župni cerkvi Marijinega Oznanjenja pri o. o. frančiškanih v ponedeljek 2. septembra t. l. ob pol 8. uri pri desnem oltarju sv. Križa.

× Pošta Ljubljana II ne bo sprejemala paketov od 3. septembra t. l. do preklica zaradi popolne preureditve uradnih prostorov. Ostale posle poštne službe bo opravljala pošta ta čas v poslopiju carinjalne pošte, vhod koncem poštne poslopja. Ob-

Samo 40 par

stane posamezna številka našega lista onega, ki nakaže upravi mesečno Din 12-

činstvo naj oddaja pakete na drugih ljubljanskih poštah, tudi ostale pošiljke naj oddajajo stranke kar največ pri ostalih poštah, ker so nadomestni prostori pošte Ljubljana II zelo majhni.

× Ljubljanski zoološki vrt. Danes opoldne bo otvorjena ob navzočnosti zastopnikov mestne občine, raznih zavodov in društev III. sezonska Zoološka razstava na vrtu Selenburgova ulica 6. Razstava je spopolnjena ter obeta biti zelo zanimiva in prav dobro obiskana. Samo žal, da primanjkuje društvu primernih in dovolj obsežnih prostorov, da bi moglo razstaviti vse številne in res redke živali, ki jih je dobilo dosej na razpolago. Pri sedanjih razstavi so številno zastopane razni naši in tuji ptici, seveda pa so tudi ostale živali zelo močno zastopane, med njimi naš znanec lev »Ce-

zar«, ki ima svojega pobočnika v »Rolfu«, 2 vrsti medvedov, opice, povodne živali itd. Obisk razstave, ki bo odprta do 16. septembra, zelo priporočamo, saj znaša vstopnina samo 2 Din za osebo, otroci 1 Din.

× Narodne noše! Pri kongresu Jadranske straže bodo sodelovale narodne noše v velikem številu in s tem povečale slovesnost ob sprejemu zunanjih delegatov v četrtek 5. septembra t. l. ob pol 17. uri in pestrost povorke dne 6. septembra dopoldne. Da bo pa organizacija spriču velikanske udeležbe kongresistov mogoča, se narodne noše iz Ljubljane in podeželja vljudo naprošajo, da prijavijo svojo udeležbo ženski sekciji Jadranske straže, Tyrševa c. št. 1a/IV. 2. septembra t. l. od 17. do 19. ure. Tam dobite tudi vse informacije.

× Lastniki orožnih listov v Ljubljani se opozarjajo, da je plačati do konca meseca septembra 1935 letno banovinsko takso za orožje, in sicer 50% na državno takso. Zato naj se v mesecu septembru zgledajo vsi lastniki orožnih listov z orožnim listom na upravi policije v sobi št. 3. pritličje. Obenem se pozivajo vse osebe, katere posejdujejo neprijavljeno orožje, posebno vojaško, da ga izročijo takoj upravi policije.

× Pevski zbor Glasbene Matice prične z rednimi vajami v torek 3. septembra t. l. ob 20. uri. Za nove člane in članice, ki imajo dobre glasove, teoretično podlago in veselje do resnega petja, bo vpisovanje v ponedeljek 2. septembra od 18. do 19. ure v sobi št. 6, Vegova ul. št. 7. Med letom v zbor ne bo mogoče pristopiti. Odbor.

× Zanimiva razstava preprog bo jutri otvorjena v Mestnem muzeju v Aueršpergovih palači v Gosposki ulici v Ljubljani. Vse preproge so izdelane po starih originalih iz raznih krajev Dalmacije in Hercegovine, tako da barve niso prav nič kričeve, temveč skrajno apartne in harmonične. Te res prave narodne preproge izdelujejo uboge Dalmatkinje in s tem preživljajo svoje družine, izdelavo pa vodi kr. banovinska poslovalnica Primorske banovine ter je njen vodja g. Tončič obenem direktor znamenitega etnografskega muzeja v Splitu. Razstava je odprta od 9 do 12.30 in od 15. do 19. vsak dan brez vstopnine.

× Jutri popoldne vsi na vrtno veselico društva »Tabor«, ki bo na vrtu restavracije »Pri Levu«. Petje, srečolov, ples, družabne igre itd.

× Osumljena brata. S travnika v Mestnem logu je 29. avgusta neznan tat delavcu Francu Geržini ukradel skoraj nov suk-

„Glas naroda“ je last zadruge, pristop je mogoč vsakomur, zato je „Glas naroda“ imovina vsega naroda — Naročite, oglašajte in širite lastno glasilo, da bo sleherni Slovenec po nizki ceni užival sadove našega skupnega dela in truda

njič in nekaj jestvin. Osumljen je bil Tomaž M., tapetnik z Viča, in njegov brat Albin. Na policiji pa so dognali, da je Tomaž M. ukradel 1500 Din vredno moško kolo Josipu Hrtaču z dvorišča Kušarjeve gostilne v Kozarjah. Brata sicer tajita tatvino, vendar so ju pridržali v zaporu.

Maribor

Da slovensk' ie Korotan, narod naš dokaze hrani...

Maribor, 30. avgusta.

Jutri v nedeljo 1. septembra bo slovenska obmejna Koroska pozorišče velike narodne manifestacije. Na Poljani, skrajnem obmejnem kraju svobodne koroske zemlje, bo velik narodni tabor. Priprave, pri katerih sodeluje 94 naših društev, so bile v teku že nekaj tednov in je tako za jutrišnji dan vse najskrbnejše urejeno. Mimo domačega, koroskega prebivalstva, se bo jutri zgrnila na Poljani še ogromna množica gostov iz vse Slovenije. Posebno številno bodo pohitili na narodni tabor Mariborčani. Zato bo imel jutranji vlak, ki odhaja iz Maribora ob 5.44 (glavni kolodvor) pojačanje, prav tako večerni, s katerim se bodo udeleženci iz Maribora vračali. Udeleženci iz Maribora se naj danes do 14. ure javijo »Putniku« na Aleksandrovi cesti 35., telefon 21-22.

Beg iz življenja

Včeraj okoli 14. ure popoldne je pred jezuitsko cerkvijo potegnil 44letni Ivan Čep iz Poljčan iz žepa stekleničko in tekočino do dna izpil. Par trenutkov nato se je možakar zgrudil in ljudje, ki so prihiteli k njemu, so po ostrem vonju ugotovili, da je Čep pil lizol. To so dokazovale tudi goste rufne pene, ki so obupane silile iz ust. Poklicali so reševalce, ki so samomorilca prepeljali v bolnišnico, kjer so mu rešili življenje. O vzroku obupnega dejanja ni hotel Čep ničesar povedati.

× Mnogi Mariborčani prejmejo te dni »Glas Naroda« na ogled. Prepričajte se, da vam za malo denarja nudimo res mnogo! Zato ne odlašajte in še danes naročite »Glas Naroda« v podružnici na Aleksandrovi cesti 16, telefon št. 21-07.

× Za spomenik blagopokojnemu kralju Aleksandru v Mariboru so darovali: sresko načelstvo Maribor desni breg (zbirka) 1140 Din, Sokol-matica, Maribor 1000 Din, Sokol Oplotnica 20 Din, Avtoklub v Mariboru 2000 Din, Dramatično društvo v Mariboru 1000 Din, Pevsko društvo Maribor 500 Din, Švabsko-nemški prosvetni savez v Mariboru 500 Din, Narodna odbrana krajevni odbor 401 Din, po-

posestnici Alojziji Lorbekovi v Vajgnu pri Pesnici. Posestnici je bilo 1. marca ukradenih iz zakleneje omare 17 tisočakov, istega dne pa je neznanokam izginila tudi njena dekla. Zaradi tega sumijo, da aretiranka ve kaj več o teh jurjih.

× Peklenica in ne Steklenica. V našem včerajšnjem poročilu o rudarski nesreči v Peklenici pri Murskem Središču, se je vrinila pomota, ki pa so jo čitatelji gotovo sami popravili. Pri telefonskem poročilu je iz imena Peklenica nastalo ime Steklenica. Nesreča se je pripetila torej v rudniku Peklenica pri Murskem Središču.

× Restavracija Kalvarije. Cerkvico sv. Barbare na Kalvariji so zadnje dni nekoliko prenovili. Na pročelju cerkvice je znani mariborski kipar Ivan Sojč postavil veličasten relief križanja. Prejšnji stari križi, ki so bili pred cerkvijo, pa bodo hranjeni v muzeju.

× 70 odstotkov popusta za Dunaj. Na podlagi turističnega dogovora z Avstrijo, priredil Putnik skupno z Avstrijskimi turističnim birom v Beogradu ob priliki velesejma s posebnim vlakom izlet na Dunaj. V Maribor pride vlak 6. septembra ob 2.30 zjutraj ter se vrne z Dunaja 10. septembra okoli 19. ure. Vožnja s tem posebnim vlakom je iz Maribora v obe smeri v III. razredu 240 Din, v II. razr. pa 295 Din, kar predstavlja 70 odst. popust v vsaki smeri. Davčnega potrdila ni treba. Avstrijski vizum preskrbi Putnik brezplačno. — Za Dunaj je sestavljen lep spored z obiskom vseh znamenitosti. Prijave sprejema Putnik v Mariboru tel. 2122, Celje tel. 119, Rogaska Slatina tel. 1, in Gornja Radgona tel. 21. do ponedeljka 2. septembra do 12. ure.

× Kaplanu ukradli kolo. Neznani storilec so najbrž iz zlobe odpeljali kaplana Jos. Schöndorfa iz veže Magdalenskega župnišča kolo »Negre« z ev. št. 106.241 in vredno 1200 dinarjev.

× Kino Union: Danes otvoritev nove sezone s prvotno veseloigro »Štiri in pol mušketirja«, z najboljšimi komiki: Zóke Szakall v. Halmay, Ernst Verebes, Feliks Bressart in Otto Wallburg.

× Grajski kino: Danes, sobota, otvoritev nove sezone z najboljšim Paul Hörbigerjevim filmom »Povratek v srce«. Soigralci: priznana najboljša igralka Luise Ulrich, za zabavo in smeh skrbí Heinz Rühmann. — Pripravlja se »Mati«.

Celje

× Zobotehnikom. Mestno poglavarstvo je izdalo razglas glede prijave k zobotehniškemu izpitu. Nabil je na uradni deski.

× Smrt kosi. Umrla je v bolnici 43 let stara postrežnica Franca Prihovec iz Zgornje Siške, 32 let stara žena najemnika Antonija Podkrajšek in 82 let stara vdova delavca Marija Petarosa. Naj v miru počivajo! Zalujočim naše iskreno sožalje!

× Plavalne tekme Sokolskega društva Celje bodo v nedeljo 8. septembra ob 8. uri dopoldne v bazenu kopališča Rimske toplice.

× Umor v Lučah. V torek ob pol 9. se začne pred velikim senatom razprava proti Alešu

Dajemo VSE, zahtevamo pa tako malo: Plačajte naročnino redno, pridobite nam vsak vsaj dva nova naročnika in storili bomo vse, da boste z nami še bolj zadovoljni

Moličniku iz Luč, ki je obtožen, da je letos 5. maja umoril na Planici pri Lučah gozdarja Emila Kristofa, nečaka ljubljanskega škofa. Tisti dan bo tudi sojen Alojzij Robnik iz Luč, ki ga dolžijo loveške tatvine.

Ptuj

× Požar. V torek ponoči je nastal ogenj pri posestniku Premzlu Janezu v Mihovcih in mu dotal upepelil gospodarsko poslopje. Živino se rešilo. Požar je zajel tudi sosednje poslopje Pernata Jožefa, katero pa se je domačim in gasilcem iz Cirkove posrečilo rešiti. Zgorlela je samo streha. Škodo cenijo na 17.000 Din in je le malenkostno krita z zavarovalnico.

× Arheologi nas obiščejo. 11. septembra pridejo v Ptuj pod vodstvom prof. Walter Schmidta udeleženci šestega mednarodnega študijskega potovanja arheologov, med katerimi bo poleg domačih tudi več arheologov iz Avstrije, Nemčije in drugih evropskih držav.

× Neznana utopenka. V št. Janžu na Dravskem polju so potegnili 27. t. m. iz Drave neznano žensko truplo in ga pokopali na tamkajšnjem pokopališču.

× Nesreče. Toplak Matija, posestnik iz Grličev, je prešal jabolka, pri tem pa mu je prešla zagrabilna leva roka in mu jo močno poškodovala. — Kristovič Ottilija, poljska delavka iz Bukovcev, se je na vrtu zbodla med prste leve noge in se tako inficirala s tetanusovim bacilom. Ker je prepozno iskala zdravniške pomoči, je le malo upanja, da bi ostala pri življenju.

× Divja lovca pred sodnikom. Pred tuk. sodiščem sta se zagovarjala dne 27. t. m. Mesare Franc iz Trnovskega vrha ter Fras Franc iz Crmljenšaka. Na svedenico sta namreč šla v lovski občini Trnovska vas, katerega ima v zakupu. Snode Franc iz Nove vasi pri Studencih, nato divjačinu. Imela sta smolo Lovski čuvaj Belec Anton ju je spoznal. Obsojena sta bila prvi na 14. drugi pa na 8 dni zavora.

× Svinjski semenj v Ptuj. 28. t. m. se je vrnil v Ptuj svinjski semenj, na katerega je bilo pri peljanih 302 prašiči. Od teh je bilo prodanih 50 komadov, in sicer prašci od 6 do 12 tednov po 45 do 110 Din za komad, pršutarji, debeli prašiči in plemene svinje pa od 4 do 5-75 Din za kg žive teže.

× Kino. Tukajšnji zvočni kino bo predvajal v soboto ob 20 in v nedeljo ob pol 19 in pol 21 zvočni film »Casanova« XX. veka, kot dodatek pa Paramount in Foksov tednik.

Gospodarstvo

Za utrditev jugosl.-poljskih gospodarskih odnošajev

V zvezi s prihodom g. Jana Marinovskega, odposlanca poljske kompenzacijske družbe v Varšavi, je bilo več konferenc, in sicer dve v združenju izvoznikov v Beogradu, ena v združenju izvoznikov v Brčkem in ena v poljsko-jugoslovanskem gospodarskem odboru v Beogradu.

Tem konferencam so prisostvovali poleg odbornikov in članov tudi predstavniki ministrstva za trgovino in industrijo, Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine, poljskega poslaništva v Beogradu in poljsko-jugoslovanskega gospodarskega odbora v Beogradu.

Glavne naloge teh konferenc so bile:

1) dokončna določitev načela poljsko-jugoslovanske kompenzacijske prometa v smislu želje jugoslovanskih izvoznikov in poljskih uvoznikov in

2) možnost nadaljnjega razvoja jugoslovanskega izvoza na Poljsko.

V zvezi s tem in na podlagi teh načel je bil sestavljen skupni načrt, ki ga mora zdaj sprejeti poljska kompenzacijska družba v Varšavi. G. Marinovski je s svoje strani obljubil, da bodo v Varšavi čimprej sprejeli navedena vprašanja. Takisto bo poljsko-jugoslovanski gospodarski odbor izvedel sklepe teh konferenc, zlasti glede pospešitve izvoza svežih in suhih sliv, jabolk, grozdja, mezge, oreh, lubenic,

pečk od buč, v prihodnji sezoni pa zgodnjo sadje in povrtnino.

Na sejah so ugotovili, da so dosedanja stiki sodelovanja med poljsko kompenzacijsko družbo in poljsko-jugoslovanskim gospodarskim odborom dobri in da jih je treba v dohodnji smeri pospeševati, da bo mogoče trgovinske odnose med obema državama še bolj razviti in poglobiti.

Zaradi izpolnitve tega sodelovanja so podaljšali pogodbo med poljsko kompenzacijsko družbo in poljsko-jugoslovanskim gospodarskim odborom. Glede zasebnih načel kompenzacijskega obrata so bile sprejete posebne izjemne, ki bodo že v kratkem rodile ustrezajoče sadove. Vprašanje izvoza drugega blaga poleg sadja ni zahtevalo nobenih izjem, ker je izvoz tega blaga na Poljsko že v zadostni količini zagotovljen. Izjemo dela samo riba. Glede tega izvoza so bili izdani ukrepi, da ga bodo pospešili. Odbor bo obvestil izvoznike o nadaljnji možnosti izvoza na Poljsko, kakor tudi o izjemah glede carin, kontingentov itd.

G. Marinovski, ki je bil v Jugoslaviji pristožno sprejet, je odpotoval z globokim prepričanjem, da ima sodelovanje med poljsko kompenzacijsko družbo in poljsko-jugoslovanskim gospodarskim odborom zelo lepe izgleda.

Sadna letina v srezu šmarje

Časopisna poročila o sadni letini ne navajajo predvidenega sadnega pridelka v srezu šmarje pri Jelšah, iz česar bi se lahko sklepalo, da sadije v tem srezu ni obrodilo. Po cenitvah strokovnjakov in sadnih trgovcev pa je pričakovano, da se bo pri ugodni konjunkturi izvozilo iz sreza najmanj 250 vagonov sadija; če pa se bo izvažalo sadije za predelavo, pa bo izvoz znašal tudi 300 vagonov. Že do danes se je proti pričakovanju izvozilo približno 20 vagonov ranega sadija. Toliko ranega sadija se do sedaj iz sreza še ni izvozilo v nobenem letu.

Sadni pridelek je kakovostno prav dober, posebno lepo se pa sedaj po dežju razvija zimsko sadije.

Dne 22. sept. 1935 priredi sadjarska podružnica v šmarju pri Jelšah s sodelovanjem ostalih sadjarskih podružnic v srezu poučni sadni ogled, ki bo nudil približno sliko stanja sadjarstva v srezu. Interesente vabimo že danes, da posetijo ogled. Izkoristite nedeljsko polovično vožnjo.

Borzna poročila

Devize.

Ljubljana, 30. avgusta. (S primo Narodne banke):

Amsterdam 2957.44 do 2972.03, Berlin 1752.77 do 1766.65, Bruselj 734.54 do 739.60, Curih 1424.22 do 1431.29, London 216.58 do 218.64, Newyork 4329.66 do 4365.98, Pariz 288.82 do 290.26, Praga 180.91 do 182.02, Trst 357.07 do 360.15.

Curih, 30. avgusta: Beograd 7.—, Pariz 20.28, London 15.24, Newyork 306.75, Bruselj 51.65, Milan 25.125, Madrid 42. Amsterdam 207.80, Berlin 123.30, Dunaj 57.60, Stockholm 78.60, Oslo 76.60, Kopenhagen 68.05, Praga 12.71, Varšava 57.95, Atene 2.9125, Carigrad 2.4775, Bukarešta 2.50, Helsingfors 6.7125, Buenos-Aires 0.8225.

Vrednostni papirji.

Zagreb, 30. avgusta: 7% invest. posojilo 80—81.50, Vojna škoda kasa 371.50—373 do 372, Vojna škoda september 370—371—370, Vojna škoda okt.—nov. dec. 371 r, 4% agr. 45—46, 7% Bler. 72.75—73.50, 8% Bler. 81.50—85, 7% pos. Bler. banke 75 n 6% beglučke obv. 63.75—64.75, Narodna banka 5800 n, Agr. priv. banka 232.50—234—232.50, Dunaj-Zagreb clearing 835.50 do 845.50—840.50, Bunaj-Beograd clearing

842.17—832.17, Grčija - Zagreb clearing 33.65—34.35—34, Grčija-Beograd 33.75 tr, Priv. klir. London-Zagreb 234.14—235.74—234.94, Priv. klir. London-Beograd 236.05 do 234.45, Priv. klir. Madrid-Zagreb 565 r, Priv. klir. Madrid-Beograd 570 pon., Trboveljska 95 n, Izis 40 r, Sečer Osijek 120 do 135.

Beograd, 30. avgusta: 7% stab. pos. v Parizu 82.50—81.50 (82—81.50), Narodna banka 5900, Agr. Priv. banka 234.50 (233), 7% drž. inv. pos. 82.50 (82.75), 8% Bler 84—82.25, 7% Bler 73.75 (73.75), 7% pos. Drž. Hip. banke 75.50, 6% beglučke obv. 67.25—67 (67.25—66.20), 4% agrar. obv. 47.25—46.50, Vojna škoda prompt 372.50 do 372 (372), Vojna škoda ultimo oktober 372, Vojna škoda ultimo december 372 (372.25).

Blagovno tržišče.

Sombor, 30. avgusta 1935: Rž: Bački 110—112.50, Ječmen: Bački in sremski novi 63—64 kg 117.50—122.50, sremski in bački proljetni 63—64 kg 135—140, baranjski 67—68 kg 140—145, Koruza: Bačka in sremska 94—95, Moka: Bačka og in ogg 195 do 215, št. 2 175—195, št. 5 155—175, št. 6 140—155, št. 7 115—125, št. 8 97.50—102.50. Fižol: Bački uzans 270.290.

Ostalo neizpremenjeno. Tendence čvrsta. Promet 47 vagonov.

Novi Sad, 30. avgusta 1935: Rž: Bački 112.50—115, Koruza: Bačka in sremska 94 do 95, banaška 92—94. Fižol: Bački in sremski beli brez vreč 2% 275—285. Ostalo neizpremenjeno. Tendence stalna. Promet srednji.

Sokolstvo

Iz Sokolske župe Celje

Medžupne lahkoatletске tekme v Zagrebu, dne 6. septembra, ki se jih je nameravala udeležiti tudi celjska župa, odpadejo.

Koroškega tabora na Poljanah pri Prevaljah se udeležijo jutri v večjem številu tudi celjska sokolska župa. Vse župne edinice, zlasti v Savinjski dolini, pozivamo, da se udeležijo tabora v slavnostnem kroju, izveze so samo edince, ki imajo jutri svoj letni nastop.

Tekme v odbojki za prvenstvo celjske sokolske župe bodo v nedeljo 8. septembra ob 14. na letnem telovadišču Sokola v Laškem. Tekem se

udeležijo 5 vrst članov, 3 vrste članice in 4 vrste moškega naraščaja. Vseh tekem bo 18. Borba bo gotovo zelo resna in napeta.

Sokol v Zagorju ob Savi proslavi jutri dvojni jubilej, in sicer 45letnico svojega obstoja in 25letnico zgraditve Sokolskega doma. Ob 14. bo sprejem bratskih društev na postaji, nato povorka, ob 15. javen nastop. Sokoli in občinstvo, pohitite jutri v častnem število v Zagorje, da moralno in materialno podprete stremeljenja zagorskega Sokola pri njegovem trdem sokolskem delu. Zdravo!

Sokol v Mostah pri Ljubljani priredi jutri ob 15. pred narodno šolo v Mostah javen telovadni nastop s sodelovanjem vseh telovadnih oddelkov. Sodeluje godba 40. pešpolka Triglavskega. Vabimo sokolsko članstvo in občinstvo! Zdravo!

Sokol Vič poziva svoje članstvo, da se jutri udeležijo javnih nastopov bratskih društev v Mostah pri Ljubljani in na Vrhniki. Odhod za telovadce na Vrhniko ob 14.04 iz Ljubljane, oz. ob 14.15 s postaje Brezovica. Članstvo naj se obeh prirediteljev udeležijo v kroju. Zdravo!

= Sport =

Jugoslavija—Italija—Avstrija

Na lahkoatletskem troboju, ki je danes in jutri v Udinah, zastopajo naše barve naslednji atleti:

100 m: Bauer in Mazzi; 400 m: Nikhazi in Banšćak; 1500 m: Goršek in Czurda; 5000 m: Bručan in Krevis; olimpijska štafeta 800×200×200×400 m: Mazzi, Bauer, Nikhazi, Ivanović; krogi: Kleut, Narančič; kopje: Smejda, Nikolić; skok v daljino: Novaković in Mikić; skok v višino: Mikić in Mohr; 100 m zapreke: Banšćak in Ivanović.

Italija ne bo postavila svojega najboljšega moštva, ker sodelujejo ti v Berlinu na matchu petih narodov, pač pa je poslala Avstrija svoje najboljšje.

Tour de Suisse

Tretja etapa

K tretji etapi Lugano—Luzern (205.4 km) je startalo od prvotnih 64 le še 53 dirkačev. Kmalu se odtrga četvorica: Buttafocchi, Altenburger, Bulla in Louviot in vozi v vsej naglici naprej skozi Arbedo, kjer začne pri 35. kilometru vzpon. Po 60 km pa se grupa ubežnikov pomnoži na 19 moč, ker so jih med tem dohiteli zasledovalci. Zaradi raznih nevedenosti (defekti, nalivi) pa se vodilna skupina kmalu razbije in je pred Airolom ob 9.45 min. položaj naslednji: na čelu četvorica: Meali, Barral, Erne, Romanatti, 300 m za njimi Egli, Malmes, Bulla, Rinaldi. Ob 14. prevozijo Airola, in že se začne prve serpentine ceste Sv. Gottharda. 6 km pred viškom prelaza se odločno odtrga Barral (Italija) in si kmalu pribori 200 m naskoka in kot prvi prevozi ob 14.55 prelaz Sv. Gottharda. Za njim so prispeli Rinaldi, Bulla, Romanatti in na splošno začudenje Faure, ki je prevozil zadnje

serpentine v kolosalnem tempu. Začne se divja vožnja navzdol v Andermatt. Barral še vedno vodi, vendar pa ga prehiti A. Bulla, ki vozi navzdol še vratolomneje ko Italijan in pasira ob 15.19 Andermatt. V Silenen se nenadoma zopet pojavi zlato-rumeni trikó — Faure! Moč divje gestikulira in vozi samo še z desno nogo. V levi roki pa drži odlomljen pedal. Kljub tej smoli pa ni »miše« čisto nič obupana. Alfred Bulla vozi med tem na čelu in svoj naskok še povečuje — vozi stalno v 45 km tempu. Njegov najbližji zasledovalec je Romanatti, za tem pa grupa Egli, Level, Buttafocchi in Rinaldi, ki se jim kmalu pridružita še Garnier in Amberg.

Po Küssnacht-u, 12 km pred ciljem, vodi še vedno Bulla. V zasledovalni grupi, ki jo vodi Garnier in Rinaldi, sta tudi Švicarja Egli in Amberg, ki jima ne pride niti na misel, da bi komu olajšala zasledovalno vožnjo za rojakom Bulla, ki prevozi z 8.00 naskoka cilji. Razvije se še ostra borba za drugo mesto, ki ga zasede Egli.

Rezultat 3. etape: 1. Alfred Bulla 6:38:01 (povpr. hitrost 30.960 km), 2. Egli (oba Švica), 3. Romanatti (Italija), 4. Rinaldi (Francija), 5. Garnier (Belgija), 6. Amberg, 7. Level, 8. Buttafocchi (oba Francija), 9. Martin (Švica), 10. Altenburger (Nemčija).

Faure je prispel na cilj kot 34. in je izgubil zlato-rumeni trikó, ki ga nosi sedaj Amberg kot najbolje plasirani v klasifikaciji.

V nacionalni klasifikaciji vodi s precejšnjo prednostjo Švica, 2. Francija.

Kdor pravočasno poravnava naročnino, je sotvorec poretitve!

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 5 Din. Drž. in ban. davek 3 Din. Oglasniki, ki iščejo službe, plačajo samo po 25 par za besedo. Pri malih oglasih reklamnega značaja stane petina vrsta 2 Din. Na pismena vprašanja je priložiti za odgovor 2 Din v znamkah — Mali oglasi se plačljivi takoj pri naročilu.

MLEKARNO ali slaščičarno bi prevzela ali v najem ali na račun, gospa z garancijo. Ponudbe pod »Garancija« na ogl. odd. lista.

KUPIM srednjeveliko posestvo v večjem kraju, blizu železniške postaje na Gorenjskem proti takojšnjemu plačilu v gotovini. Ponudbe naj se pošljejo na naslov: Jon Družina, Ponikva ob j. ž.

ODDAM opremljeno sobo solidni gospodični v bližini Vodnikovskega trga. Naslov v upravi lista.

ČEDNO opremljeno sobo išče gospodična uradnica pri dobri, boljši družini. Cenj. ponudbe z navedbo cene pod »15. september« na ogl. odd. lista.

Telefon 2059

Suha drva, premog, karbopakete dobite pri

I. POGAČNIK

Bohoričeva ulica št. 5

Žive mlade piščance

težina 90 do 120 dkg po Din 9.— komad. Zaboje po 25 komadov razpošilja franco voznina G. DRECHSLER, Tuzla

Pozor! Vsak dan skrbno pripravljene čevapčiče in različne, pečeno jagnjetino ter piščica na raznu vsako nedeljo dobite v dobroznani gostilni „PRI ŠTEFANU“ Za obilen obisk se priporoča NIKO NIKOLIĆ

KLISARJE
IZDELUJE SE VSO SOLIDNO
KLISARNA ST. DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVUL.13

Z jadrnico v Grčijo

(Dalje)

Bili smo goli, mokri, lačni in prezeblji. Droben dež, ki je pokrli iz megle nad nami, je hitro ovažal še tiste skromne dele naših teles, ki jih je ledeni veter morda res nekoliko osušil. Ves dan ni solnce posijalo niti za sekundo, in ves dan sem se v sebi čudil, kako je mogoče, da mine na »sinjem« Jadranu tako pust, mrk in zastrt dan. Kakor da bi nikdar še ne posijalo solnce na to vodovje, sivo in mračno, kakor da bi se nikoli ne žarelo višavje in prostranost morja v najčistejši drini in zlatini... Gladina brez leska, nebo brez leska, oči brez leska, vsa notranost temna, brezupna, brez najmanjše luči. Hotel sem misliti na mater, ki morda v strahu sedi kje v poltemi in je vsa polna groze in bojazni zame. In bilo mi je še tesneje, in zobje so me boleli od stisnjenosti. Iztrgal sem vse misli iz sebe in bil prazen. Kakor vrč, ki je nekdo izpil iz njega vso vsebino...

Jadrnica je gibčno plezala po valovih in se bliskovito pogrezala v doline med njimi, ki so nam zastirale razgled. Valovi so bili tolikšni, da so zakrili našim očem pogled na obrežne hribe, ki so se le iz časa v čas, kadar nas je kak val sunil kvišku, da smo ga zaznali, prikazali kakor medle kulise in spet posevno omahnili v morje.

V globocini med dvema valoma se je jadrnica za hip ustavljala, — vsaj zdelo se je tako — kakor da se pripravlja na nov zalet navzgor. Med šumenjem razdeljenega vodovja si je priborila pot po strmcu in se

neslišno spustila v globino in spet obstala, kakor da zbira moč.

Začelo se je počasi temniti, in mraz je postal še ostrejši. Vsi občutki so se stopnjevali. Morje se je z vedno večjo silo zaletavalo v naša telesa, in veter se je vedno bolj divje zagrizeval v nas. V poltemi je bil pogled na razvidnost krog nas še strašnejši.

Od premraženosti sem trepetal in zobje so mi sklepali kakor v najhujši zimi.

Ker smo pluli v ravni liniji, smo se nehoti približali kopnemu, zakaj obrisi skalovja so postali jasnejši, čeprav je že legel nanj mrak.

Svignili smo mimo nekaj lepih zalivov, ki pa so bili nenaseljeni in pusti. Zato nismo všli vanje. Tam bi ne dobili niti suhih drv, da bi si mogli speči jajca na olju, niti bi ne mogli najti mesta, ki bi bil dovolj varen pred valovi in vetrom, da bi mogla jadrnica in mi z njo brez nevarnosti prenočiti. Zalivi so bili vsi na široko odprti; zljali so proti nam kakor veličanska usta, ki je v njih grgralo, sikalo in se penilo morje, ki je bilo ob skale.

Slednjič se je odprl pred nami ozek, dolg zaliv, ki je nad njim medlo blestela svetla lisa večernega neba. Skozil odprtino na nebu se je izvil bled solnčni žarek, ki je kmalu zamrl. Torej se še ni pripravljalo na noč, le poablalo se je tako močno, da smo mislili tako.

Za nas je bil ta žarek kakor rešitev, zakaj v njegovi luči se je zabelila v globini zaliva hiša, hiša z ljudmi... Marijan Fuchs.

V ustju zaliva smo se mislili, da obstajajo cele Traste iz dveh, treh bornih ribiških bajt, kjer bomo lahko še veseli, če dobimo vsaj nekaj druga k drugi. Neznana in skrita, toda strašno

dne pošle. Ko pa smo se počasi bližali kopnini, so se nam jele odsirati izza grebena, ki se je na levi spuščal v morje lepe, trdno grajene hiše, ki so se na strmih pobočjih plašno stiskale druga k drugi. Neznana in skrita, toda strašno lepa vas Traste stele okoli petnajst hiš.

V zalivu se je morje že močno umirilo. Tudi veter se ni več tako togotno zaletaval v jadra.

Iz daljave smo opazili na bregu nekaj otrok, ki so se na stopnicah, vodečih v morje, brčkone igrali. Ko so nas zagledali, so skočili kvišku, pustili zabavo ob nabrežju v nemar in začeli kričati, kakor da so se namenili priklicati najmanj deset vravog iz pekla.

Trenutek nato se je pokazala izza hiš bela financarjeva postava, ki so mimo nje švigali in jo prehitevali otroci, opozorjeni na izreden dogodek ter drveli k morju. Tudi nekaj mlajših mož in kopica žena je že stala na obali, preden smo se ji vsaj toliko približali, da bi se mogli pogovoriti z njimi brez kričanja.

Na bregu se je menda zbrala vsa vas in nas zijala, kakor da še nikoli ni prišla v Traste kaka tuja jadrnica.

Ko so opazili, da gledam v morje ter iščem primerne dna, kjer bi mogel vreči sidro, so začeli spet vsi vprek kričati in kriliti z rokami, kažoč mesto, kjer je pristanek najlažji. V vsem zalivu smo opazili samo dva čolna in nekaj treljega, kar se je nerodno pozibavalo med skalami, udarjalo vanje in bilo bolj podobno škallji kakor čolnu. Zato je bilo prostora dovolj in smo pristali hitro in lahko. Vsa zposadka je z vso naglico opravljala svoj posel: Tigrček je mukoma odpiral čoln, boreč se z mokrim, nepropustljivim platnom, da bi se čim prej mogli preobleči v suha oblačila. Vranković je spustil in povezal jadra, nato pa vrzel ljudem na bregu vrv, da bi nas pritegnili tik do brega, da bi

se nam pri izkrcavanju ne bilo treba močiti; jaz sem ves čas polagoma popuščal vrv sidra, ki se mi je to pot zdelo tako nezrečeno dolga ko še nikoli, in jo pritrldil, ko smo obstali.

Kakor so bili ljudje na bregu nestrpni in se prerivali, da bi nas bolje videli, tako smo ostali mi brezbržni in mirni, kakor da smo izkrcali v največji samoti in bi ne bilo nikjer blizu nikake žive duše. Vsi trije smo se začeli nemoteno preoblačiti v suhe obleke kar v priro vsega radovednega občinstva, še preden smo stopili na trdna tla.

Tigrček, ki ob takih prilikah nikoli ni mogel molčati in bi resno zbolel, če bi ne mogel napraviti hudobne opazke, je rekel v čisti sloveščini, ki je nihče ni razumel:

»Človek bi mislil, da so samo v Ljubljani ljudje tako »firbeni«, toda kakor vidimo, so povsod. Joj, kdaj bo prenehal biti »firbec« najlepša in največja človeška lastnost!«

»Kadar ne bo na svetu nobene stvari več, ki bi ga v ljudeh prebujala,« sem rekel bolj sebi kakor Tigrčku in bil nejevoljen, ker je šlo z obuvanjem nogavic na mokre noge tako počasi.

Med oblačenjem smo sicer prijazno in vljudno, toda ravnodušno odgovarjali na vprašanja, ki so letela k nam kakor jabolka v naročje: Kdo smo? Kaj smo? Od kod smo? Zakaj smo prišli? Kam gremo? Od kdaj smo na poti? Ko liko časa ostanemo tu? Čigava je jadrnica? Za kaj ne potujemo s parobrodom? — in še, in še. Več ko pol vprašanj je bilo izgovorjenih, in nihče jih ni lovil in odgovarjal nanje. Le na najbolj glasna in najbolj vztrajna smo odgovarjali, to da moliti se z njimi nismo dali. Ta je odgovoril ko je vlekval srajco čez glavo, oni, ko je z veliko previdnostjo, da se ne prevrne na zibajoči se jadrnici, skakal v blače.

(Nadalje sledi.)

K tragediji v belgijski kralji. hiši

Iz življenja pokojne kraljice

V teh tragičnih urah, ko je ves belgijski narod globoko pretresla strašna in nepričakovana tragedija, ki je zadela kraljevski dom, se vsi spominjajo ganljivih trenutkov iz življenja umrle kraljice. V belgijski prestolnici so se zmerom spominjali, da je bil zakon med kraljem Leopoldom in kraljico Astrido ljubezenski zakon v pravem pomenu besede. Kralj Leopold se je seznanil s svojo prerano umrlo soprogo na potovanju po skandinavskih deželah. Takratna švedska princesa Astrida je takoj napravila najgloblji vtis na poznejšega belgijskega kralja. Uradno sta se zaročila 21. septembra 1926, civilno sta se poročila 6. novembra 1926. Nato je princesa prišla v Belgijo, kjer se je vršila še svetovna cerkvena poroka. Še je v živem spominu, kako vprav veličasten sprejem so priredili princesi Astridi, ko se je izkrcala s švedske križarke, navdušeni prebivalci, ki jih je bodoča kraljica kot prvi trenutek očarala. Svetovna cerkvena poroka se je vršila 10. novembra v Bruslju v starodavni cerkvi svete Gudule.

Kje in kako se je pripetila nesreča

Ob prekrasnem Vierwaldstättskem jezeru, v najlepšem delu Švice se je pri Merlisbachenu blizu Küsnachta zgodila nesreča, ki je kakor bolesten krik odjeknila po vsem svetu.

Belgijska kraljevska dvojica se je mudila na letovanju. Kralj Leopold in kraljica Astrida sta se odpeljala na sprehod. Razen njiju je bil v avtu samo še šofer, a za volanom je sedel sam kralj. Kralj je vozil z brzino 80 km.

Nenadoma je avlo zdrknil raz cesto, se zalezel v neko drevo in se popolnoma razbil. Bilo je to ob 9. uri 15 min. dop. Avto je čez kanton odletel s ceste in se končno zabil v jezero. Pri sunku je nesrečno kraljico v loku vrglo iz avtomobila. Z vso silo je treščila ob neko drevo in se takoj na metu zgrudila mrtva. Udarec je bil tako silovit, da je kraljici počila in se ji udrla lobanja. Tragični dogodek je tem bolestnejši, ker je kraljica Astrid vzorna mati treh otrok, spet pričakovala dete...

Stanje kralja Leopolda je prvi mah navdalo njegovo okolico z velikimi skrbmi. Ko je videl,

da je kraljica v njegovih rokah izdihnila, je kralj dolgo ostal nem in zvit v krčih. Pozneje se je pokazalo, da temu niso vzrok notranje poškodbe, temveč njegova velika bolest.

Kraljevski otroci

Kraljevski otroci, ki so se davi vrnili iz Švice, še ne vedo, kako strašna nesreča jih je oropala njihove mlade matere. Ki jih je tako ljubila in ni niti trenutek pozabila nanje. Se nihče se ni doslej upal prevzeti težke naloge, da bi to strašno novico sporočil otrokom.

Na kraju nesreče že stoji križ

Neki tovorni parnik je potegnil avto, s katerim se je pripetila nesreča belgijskemu kraljevskemu paru, čez zaliv, ki ga na tem kraju tvori jezero, v pristanišče. Avtomobil so z železnimi verigami priklenili k tovornemu parniku. Iz pristanišča so poškodovani avto odpeljali s tovornim avtomobilom v garažo. Prednji del avtomobila ni hudo poškodovan, le krmilo je popolnoma zvito. Desna stran avtomobila je popolnoma razdejana, vrata so pa zmečkana ko papir. Oblasti so dale postaviti na kraju, kjer je kraljica Astrida našla nesrečno smrt, velik križ.

Doma

Posebni vlak s telesnimi ostanki kraljice Astride so med vožnjo v domovino na vseh večjih postajah sprejemale velike množice ljudstva, ki je izkazovalo tragično preminuli kraljici poslednjo čast.

Včeraj ob 8.40 je vlak prispel v Bruselj. Takoj po prihodu vlaka je tužni spreved krenil proti kraljevskemu dvoru.

Iz vse Evrope in tudi z ostalih delov sveta prejemata belgijska vlada in dvor neprestano množice sožalnih brzojavk.

Socialno in karitativno delo visoke pokojnice

Kot prestolonaslednica in kraljica je umrla vladarka pri vsaki priliki z dejanjem pokazala, kako upravičeno je bilo navdušenje, ki ga ji je pokazal in jo z njim sprejel belgijski narod. V razmeroma kratkem času so njena dobrota,

Trčenje vlaka z avtobusom

V Piestingu v Avstriji je na nezavarovanem železniškem prehodu trčil vlak ozkotirne železnice v avtobus s 36 izletniki. 11 potnikov je bilo pri tem usmrčenih.

njena velikodušnost in neprestana skrb za najsiromašnejše sloje prebivalstva postale vprav prislovične med belgijskim prebivalstvom. Kakor kraljica-mati Elizabeta, je tudi tragično umrla kraljica Astrida, redno obiskovala bolnišnice otroška zavetišča, sirotišnice in druge človekoljubne ustanove. Z dejanjem je pokazala kar največje zanimanje za življenje in delovne pogoje tistih stotisočev, ki so delali v velikih belgijskih rudarskih revirjih in industrijskih središčih. Kraljica Astrida je dala pobudo za nešteto človekoljubnih akcij, ki so vselej našle kar najtoplejši odziv med narodom.

Splošno žalovanje

Ministrski svet je imel takoj na dan nesreče popoldne spominsko sejo, na kateri je predsednik vlade Vanzeeland s pretresljivimi besedami govoril o smrti mlade kraljice. Kralj se bo jutri vrnil v Bruselj, kjer bo osebno vodil priprave za pogreb svoje soproge. Danes popoldne so zastopniki poslaništev osebno izrekli sožalje zunanjemu ministru tako v svojem imenu, kakor v imenu svojih vlad, jutri popoldne bo pa ves diplomatski zbor pod vodstvom apostolskega nuncija še enkrat obiskal predsednika vlade in mu korporativno izrekel sožalje. Drugače tako vedra in živahna slika svetovne razstave, je danes popoldne dobila docela drugo lice. Zastave na paviljonih so spustili na pol droga. Vse predstave in veselice so odpovedane. Z vseh javnih poslopij in zasebnih hiš plapolajo črne zastave.

Kraljica nočnih roparjev

Zloglasna morska razbojnica Tangčinciao je deset let uspešno »delovala« ob obali južne Kitajske in Hongkonga do Šanghaja. Predržno je napadala tuje in domače ladje ter jih pogosto s svojo tolpo temeljito opleni. Tujci so ji vzdeli ime »kraljica morskih roparjev«.

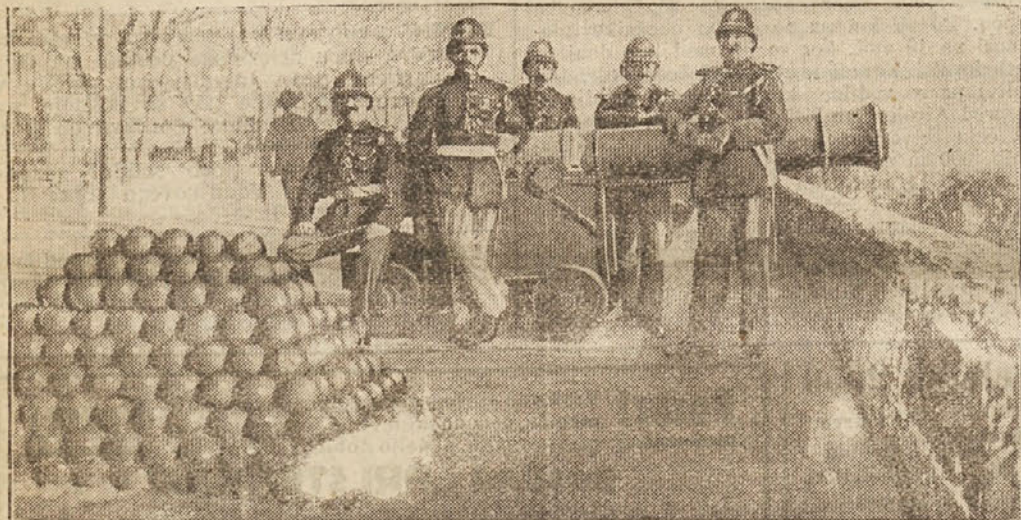
Njena tolpa se je skrivala v zalivu Bias. Ženska je bila tako spretna, da ji deset let niso mogli do živga. Zdaj se je oblastem končno posrečilo, da so jo ujele v Huitčou blizu Hongkonga.

Vodometi v Versaillesu

Ko je Ludvik XIV. »sončni kralj«, dal zgraditi sloveče vodomete v Versaillesu, ni razpolagal s posebnimi količinami vode. Zato je izdal ukaz, ki dozdaj še ni bil objavljen in ki je posebnim paznikom vodometov veleval, naj spremljajo obiskovalce in na posebno znamenje stečejo do bližnjega vodometu in ga odpro. Med tem so morali druge vodomete zapreti. Ti pazniki so se skrivali po grmovju, da bi jih občinstvo ne opazilo. Današnja tehnika je seve te nedostatke odstranila.

Komandant abesinskih prostovoljcev
Eden izmed najposobnejših oficirjev abesinske armade, Degdatch Habte Mikaele je bil od cesarja Haile Selassie imenovan za komandanta abesinskih prostovoljcev.

Razpuščena armada republike Monako

Po odredbi vladarja republike Monako, kjer je znamenita igralnica Monte Carlo, bo njegova armada v kratkem razpuščena. Svetovnopolični pomen te odredbe bo vsekakor skromen, kajti armada šteje točno 76 mož. Ali bo princ zaradi tega v resnici predlagan za Noblovo mirovno nagrado, je vsekakor precej dvomljivo. — Naša slika kaže artiljerce te slavne armade. Topovi precej sličijo onim v avli ljubljanskega magistrata.

Emil Vachek:

113

Kri ne kliče po maščevanju...

Navzlic temu pa se je njegova zadeva valila počasi, toda nevzdržljivo svojo pot. Najprej je lahko domneval, da se njegova stvar nepričakovano obrača. Za sodniki, ki so ravnali z njim kakor z morilci — tudi če so z njim sočustvovali — se mu je predstavil nov, ki si je že od začetka trdovratno prizadeval, da bi naredil iz njega blaznika. Ta avditor je začel s tem, da ga je prosil, naj mu obrazloži svoje stanje, ko se je to zgodilo. Bernard mu je vse natanko naslikal in avditor je bil v vidni zadregi. »Poslušajte,« je rekel potem, »ali niste pri tem, morda malo prej, kot ste dali tisto povelje, preživljali nekaj podobnega, kakor je zatemenjenje v glavi? Kdaj je nastal v vas sklep, da jih daste ustreliti? Tam na poziciji, ko ste imeli dojem, da se eden izmed njih posmehuje umirajočemu Häntschelu? Morda se vam je v tistem trenutku zatemnilo v glavi?«

»Ne,« je odgovoril Bernard. »V tem trenutku sem čutil strašno bolelost in mržnjo, toda bil sem docela pri pameti.«

Avditorju je legel mrak na čelo: »Nihče vas ne vprašuje, ali ste bili ali niste bili pri pameti. Tega vi ne morete presoditi, to je stvar zdravnikov. Lahko odidete.«

Bernard je iz tega spoznal, da se je mnenje o njegovem zločinu izpremenilo in da bi ga radi razlagali kot blaznost. Takoj potem so ga poklicali pred starega vojaškega zdravnika, ki ga je dolgo izpraševal o njegovem duševnem stanju pri usmrtni, ali je

bil v življenju togoten in ali ni čutil včasih kruta nagnjenja; in navzlic temu, da je Bernard trdil, da ni bil nikoli razdražljiv, niti krut, in je vztrajal pri tem, da se je popolnoma obvladal pri tistem činu, se je vendar zdravnik nagibal k mnenju, da je vendarle moral biti blazen. »Poglejte,« je rekel, »jaz vem, saj sem vas slišal. Gre vendar samo za to, da nečesa takega ne more človek vaše inteligence storiti z zdravo pametjo.« Bernard je zmignil z rameni. Zdravnik je izrekel popolno resnico. Nekaj takega je mogel res storiti samo blaznik. Ampak to je bila izjema — Bernard je bil takrat povsem razsoden. Ni se mogel in hotel opreti, čeprav je seveda vedel, če bi zdravniku pritrdil, če bi mu le malo ustregel, da bi ga morda sploh ne obtožili. Toda njemu je bilo na tem, da ga obtožijo in da slednjič nekdo odloči o tem vprašanju, ki mu je ležalo na srcu.

Potem so kar nenadno prenehali s poskusi, da bi ga naredili za norca. Deloma jih je pri tem sam oviral, deloma je odločeval material, ki ga je Časlavský pripeljal iz Kadanje in ki so ga časopisi rade volje natisnili.

2.

Potem šele so začeli njegovo zadevo zares obravnavati in Bernard se je začutil v rokah, v katerih bo vse do konca. Tale preiskovalni sodnik, ki mu razlaga svoj primer ne vem že kolikokrat, spiše obtožnico. Tale bradati avditor jo bo zastopal pred sodiščem. In tale zagovornik, ki ga obiskuje vsak drug dan, ga bo branil pred poroto. In tale belolasi vojaški sodnik, ki je bil tako častitljiv, dokler ni vstal — kajti na žalost je nekoliko šantala — bo vodil razpravo. Skratka, razen članov tribunala je poznal Bernard že vse, ki bodo odločali, ali je zagrešil trikratni umor.

Spočetka, ko se je zamislil v to, da ga bodo sodili zaradi umora — on in morilec! — se ga je lotevala omotica. To, kar ga je najbolj mučilo, ni bil več strah za grlo, ki je bil tako velik, da mu je povzročal nekako slast. To je bil občutek ponižanja in sramote. Bernard Astenburg — morilec... »V tem primeru,« je zapisal avditor v obtožnico, ne gre prav za prav za umor. Gre za nekaj tako zverinskega, tako bestialnega, da spada pod pojem umora samo zato, ker doslej še nismo ustvarili za to pojma, ki bi to doobra izražal.

»Da, tale kruti stavek — toda avditor je pri tem ravnal z njim zelo dobro, še več, ljubeznivo, in v odmorih zaslisevanja mu je dajal dobre cigarete in je debatiral z njim o nemški književnosti in o premembah psihologije nemškega naroda v teh časih — je zares izražal vse, za kar je šlo. Zares se je moral pojem zato šele najti. Zgodilo se je nekaj docela nepredvidenega v zgodovini prava. Od rimskih dob so ljudje zbirali in popisovali vse mogoče razvoje zločina. Podobno kakor v botaniki, neprenehoma so odkrivali še neznane vrste. V soglasju z razvojnim naukom so se pojavljale od časa do časa docela nove vrste zločinov. Prišla je trgovina in nastali so novi zločini. Iznašli so menico in porodili so se novi zločini. Ljudje so izumili stroje — spet novi zločini. Prišla je demokracija — novi zločini. Če bi kdo kdaj sestavil enciklopedijo razvoja prava in bi jo res sestavil temeljito, bi bil to tako obsežen zvezek, da bi bilo zanj komaj prostora v španski dvorani na praškem Gradu. In glej — navzlic temu bogastvu ne morejo za njegov čin (Bernard je dopuščal, da imajo pravico, imenovati to zločin, toda sam je temu rekel samo čin) najti stanice. Treba bo odkriti docela novo.

Morda bo parlament prisiljen, skleniti novo lex Astenburg.